

ARTHUR SCHNITZLER

SCHUINSMARCHEERDERS

vertaling en bewerking van

komödie der verführung

uit 1924

door Merel Baldé en Tim Teunissen

Personages

Franziska *de Vorstin*

Aurelie *Gravin von Merkenstein*

Arduin *Prins van Perosa*

Falkenir *Baron*

Max von Reisenberg

Westerhaus *bankdirecteur*

Julia Westerhaus *vrouw van Westerhaus*

Judith Asrael *zus van Julia Westerhaus*

Braunigl *advocaat*

Skodny *ritmeester*

Eligius Fenz *erelid van de Nationale Opera*

Seraphine Fenz *dochter van Eligius Fenz*

Elisabeth Fenz *dochter van Eligius Fenz*

Leindorf *luitenant, verloofde van Elisabeth*

Ambros *dichter*

Gysar *schilder*

Hansen *hoteldirecteur*

Gilda *dochter van Hansen*

Domino 1, Domino 2

eerste bedrijf

I mei 2014. Avond

Scène I

Een nachtelijk lentefeest in het park van Arduin. Achter op het toneel is het feest hoorbaar aan de gang. Voor op het toneel staat een klein tafeltje met hapjes en drankjes en een grote collectebus omringt door Franziska, Judith, Skodny en Braunigl.

SKODNY

Doorluchtigheid, mag ik u om een glaasje champagne vragen?

BRAUNIGL

tegen Skodny Ook voor mij.

Judith schenkt voor beide heren een glas champagne in. Lakei komt op, fluistert Franziska een paar woorden toe. Judith schenkt een glas in voor Braunigl. Halfvol.

FRANZISKA

tegen lakei In de kelders liggen nog genoeg flessen champagne.

JUDITH

Ach, dat was onze laatste fles!

FRANZISKA

Een nieuwe lading is onderweg.

SKODNY

Een heerlijk feest. Uwe doorluchtigheid is zeker zeer tevreden?

FRANZISKA

We hebben een fantastische opbrengst voor het goede doel.

SKODNY

Dit is voor het eerst sinds mensenheugenis dat dit park voor het publiek is opengesteld. Niet waar, doorluchtigheid?

FRANZISKA

Geloof u maar niet dat het eenvoudig was daar toestemming voor te krijgen van Prins Arduin.

BRAUNIGL

tegen Judith Ik had zonet het genoeg je mooie zus te zien.

JUDITH

Je hebt haar herkend?

BRAUNIGL

Tijdens het dansen nam zij uiteraard haar masker af.

JUDITH

Zo, ze heeft gedanst?

BRAUNIGL

Met de heer von Reisenberg.

JUDITH

Is Max von Reisenberg er ook?

Lakei komt op met nieuwe flessen champagne. Er wordt er meteen één ontkurkt.

Lakei af

FRANZISKA

God zij dank!

Judith schenkt iedereen bij.

BRAUNIGL

Heb je ook niet zin om een dansje te wagen, Judith?

JUDITH

Ik ben bezig, Braunigl, zoals je ziet.

Later misschien.

Westerhaus op

WESTERHAUS

tegen Braunigl Ah, u heeft mijn schoonzusje al gevonden. En de champagne.

FRANZISKA

Goedenavond. Ik moet u namens het comité nog danken voor uw genereuze gift.

WESTERHAUS

Staat u mij toe, uwe doorluchtigheid, advocaat Emmerich Braunigl.

FRANZISKA

Uw naam is mij welbekend.

BRAUNIGL

U interesseert zich voor het gebeuren in en rondom de rechtszaal?

FRANZISKA

Daarover lees ik altijd in de krant, direct na het kunstkatern. Dan volgt het lokale nieuws en de advertenties. Alleen met de politiek wil ik niets te maken hebben.

SKODNY

Terwijl de politiek op dit moment niet oninteressant is.

Judith schenkt Westerhaus een glas champagne in.

WESTERHAUS

Dank je, Judith. *dubbeltake* Jezus, dat maanlicht staat je goed. Nooit geweten hoe mooi jij eigenlijk bent.

JUDITH

Oh, jammer.

FRANZISKA

Waar is uw lieve vrouw?

WESTERHAUS

Dat moet u niet aan de echtgenoot vragen. Verdwenen, verdronken, misschien ontvoerd.

BRAUNIGL

Ik zag haar zonet nog dansen. *tegen Judith* Trekt de dansvloer je nog steeds niet, Judith? Het is een buitengewoon eminente aangelegenheid – in de frisse buitenlucht – onder de sterrenhemel.

Westerhaus gooit wat briefgeld in de collectebus.

FRANZISKA

Maar meneer, dat is teveel. U heeft al geschonken.

WESTERHAUS

U maakt het ons niet gemakkelijk, doorluchtigheid. Zijn we niet te gierig, dan zijn we weer te gul.

BRAUNIGL

Zo wordt een daad van nobelheid bijna immoreel.

SKODNY

Geld, wat is geld? Geld is fictie.

BRAUNIGL

En toch kun je er van alles van kopen.

WESTERHAUS

Alles.

Gysar op

FRANZISKA

Meester Gysar, een glas champagne?

JUDITH

Ik ben Judith Asrael. U heeft mijn zus geschilderd, Julia. Drie jaar geleden.

GYSAR

Ach, men heeft u voor mij verborgen gehouden. Wanneer mag ik aan uw portret beginnen?

WESTERHAUS

Wacht daar nog even mee, Gysar, tot Judith een beroemde zangeres geworden is.

GYSAR

U zingt, juffrouw?

WESTERHAUS

Leerlinge van Eligius Fenz en binnenkort van Jean de Rezske.

GYSAR

U zou een voortreffelijke Carmen zijn.

FRANZISKA

Bevalt het feest een beetje Gysar?

GYSAR

De mensen vermaken zich voortreffelijk.

WESTERHAUS

Het is geen feest naar Gysar's maatstaven, doorluchtigheid. In zijn tuin viert men andere.

SKODNY

Nog groter?

GYSAR

Oprechter misschien.

WESTERHAUS

Dat is de vraag. Of doelt u op de naakte waarheid?

Judith staart hem aan.

SKODNY

Heeft u de vorstin goed bekeken?

BRAUNIGL

Ja, en?

SKODNY

Ga naar het Museum en bekijkt u 'De slapende Venus met een rode roos tussen haar borsten'.

BRAUNIGL

Van Titiaan?

SKODNY

Nee, van Gysar, de moderne collectie.

BRAUNIGL

U ziet een gelijkenis?

SKODNY

Gelijkenis? Weet u dan niet dat hij van elke vrouw die model staat twee schilderijen maakt? Één in kostuum, en de ander –

Arduin en Ambros op

FRANZISKA

Mijn prins, hoe bevalt u al deze populariteit?

ARDUIN

Ik laat de populariteit graag aan de benijdenswaardigen die dergelijke huldingen gewend zijn. Mag ik je voorstellen aan Ambros Doehl?

FRANZISKA

Dat is niet nodig, de naam Ambros Doehl begint stilaan wereldberoemd te worden.

Judith geeft de heren een glas champagne.

ARDUIN

Is je mooie nichtje Aurelie al aanwezig?

FRANZISKA

Daar is mij niets over bekend. Sinds die bewuste carnavalsavond heb ik haar niet meer gezien. Wat natuurlijk niet uitsluit dat ze alsnog opduikt.

JUDITH

geeft Ambros een bos rozen Voor u, Ambros, als dank.

AMBROS

Waarvoor?

JUDITH

De gedichten.

AMBROS

U leest gedichten?

JUDITH

Uw gedichten, Ambros. U bent bevriend met de prins?

AMBROS

Bevriend? Ik ben een soort van... in het Duits zouden ze zeggen

‘Geheimnisrevolutionär’.

BRAUNIGL

Judith!

JUDITH

O ja, dansen.

Judith af

FRANZISKA

Mag een oude, trouwe vriendin het zich veroorloven je een advies te geven?

ARDUIN

Natuurlijk.

FRANZISKA

Rijd naar Merkenstein en haal Aurelie daar op.

ARDUIN

Je hebt grappige ideeën, zoals altijd.

FRANZISKA

Als ik jou was, zou ik niet te lang wachten. Aurelie is onberekenbaar. Neem die carnavalsavond, ze kwam plotseling binnenwaaien, onuitgenodigd, en daar stond ze, dansend op de tafels, nadat ze twee jaar lang met de gordijnen dicht op bed heeft gelegen.

ARDUIN

Ze rouwde om de dood van haar ouders.

FRANZISKA

Nu niet meer. Er is geen pijl op te trekken. Voor hetzelfde geld zit ze volgende week aan de andere kant van de wereld, op een theeplantage.

ARDUIN

tegen *Westerhaus* En? Meneer, de bankdirecteur, wat denk jij? Krijgen we een oorlog?

WESTERHAUS

Dat vraagt u aan mij? Dat is teveel eer.

ARDUIN

Aan wie anders? Als het jou en je collega's behaagt zal er een oorlog uitbreken.

WESTERHAUS

Hoogheid, overschat bankdirecteuren niet. Maar mocht u een ongestoord plezierreisje willen maken met uw jacht dan zou ik niet wachten tot de zomer. Ik heb er al veel over gehoord. Het zou een waar droomschip zijn.

FRANZISKA

Waar gaat de eerste reis naartoe?

ARDUIN

Als ik dat wist, zou het geen droomschip meer zijn. Voorlopig weet ik alleen dat ze in Denemarken te water wordt gelaten. Gysar, als jij nou eens een schilderijtje maakt voor in mijn slaapkajuit?

GYSAR

Hoogheid, het spijt me, maar ik bezit niet het talent om in opdracht te schilderen. Maar het zou een eer zijn om u een reeds bestaand schilderij aan te bieden.

ARDUIN

Ik ben een fan van je werk. Misschien houd ik je aan je woord. Wie zingt daar zo mooi?

WESTERHAUS

Dat is Judith.

AMBROS

Met een prachtige vioolbegeleiding.

FENZ

Viool door Seraphine Fenz, mijn dochter. De zangeres, Judith Asrael. Één van mijn succesvolle studenten.

FRANZISKA

Goedenavond, mijn allerliefste bariton Fenz.

FENZ

ziet nu in welke kringen hij zich bevindt Uwe doorluchtigheid, neemt u me niet kwalijk, zomaar opscheppen over mijn dochter zonder me eerst netjes voor te stellen.

FRANZISKA

Maar wie kent hem niet, Eligius Fenz, onze beroemde bariton, lid van de Nationale Opera.

FENZ

Erelid, nu ben ik erelid.

WESTERHAUS

Nu zullen uw studenten de wereld veroveren, als ik Judith zo hoor.

FENZ

Op dit prominente gezelschap!

FRANZISKA

Zo, nu begeef ik me naar de dansvloer. Gysar?

Scène 2

ARDUIN

Ze is er nog niet.

AMBROS

Het is ook nog geen middernacht.

ARDUIN

Aurelie zit in Merkenstein en lacht ons uit. Het was een carnavalsgrap, meer niet.

AMBROS

Nee, denkt u dat echt?

ARDUIN

We zijn idioten dat we haar serieus namen. Jij en ik, bedoel ik. Falkenir wist blijkbaar beter.

AMBROS

Hoezo?

ARDUIN

Hij is ook niet op komen dagen.

AMBROS

Falkenir is wel degelijk op het feest. Ik heb hem al begroet. Vanuit de verte.

ARDUIN

Hij is er wel? Nou, hij had gerust in Rome kunnen blijven. Geluk in de liefde heeft hij toch niet. Zijn eerste vrouw heeft zich opgehangen in hun slaapkamer.

AMBROS

Echt?

ARDUIN

Niemand weet waarom. Falkenir heeft direct zijn baan in de politiek opgegeven en leeft nu als kluizenaar in Rome.

Heeft 'ie van zijn vader. Een boeddhist. En toen verscheen hij opeens op het carnavalsfeest. Vanuit het niets. Hij kon niet weten dat Aurelie daar zou zijn. Ze was niet uitgenodigd. Maar plots, totaal onverwacht, stond ze in de deuropening. Alsof ze van een andere planeet kwam, zo tussen ons stervelingen, wilde ik bijna zeggen.

AMBROS

Zoiets dergelijks zijn wij ook.

ARDUIN

Aurelie niet?

AMBROS

Sterfelijkheid kent blijkbaar gradaties.

ARDUIN

Misschien heb je gelijk. *lacht* De gravin en haar drie vrijers. Wacht, misschien heeft ze er nog wel meer betoverd die avond.

AMBROS

Voorlopig zijn het alleen u, prins Arduin, baron Falkenir en ik, die hier op haar wachten.

ARDUIN

Ze komt niet. Hoe hebben we dit ooit serieus kunnen nemen? Ik zag deze afspraak altijd als iets onwerkelijks, iets dat niet echt plaats zou vinden. Zelfs mijn aanzoek leek onwerkelijk, onbegrijpelijk. Heb jij dat gevoel ook niet?

AMBROS

Dat gevoel zou in mijn geval niet onterecht zijn. Zegt u zelf, mijn aanzoek valt toch volledig in het niet, naast het aanzoek van een prins en een baron.

ARDUIN

Als het niet Aurelie betrof, had je gelijk.

Julia op

JULIA

Arduin, ik moet je spreken.

ARDUIN

Is dat zo, schoonheid? Ik vrees echter, dat ik daar geen tijd voor heb.

JULIA

Herken je me niet?

ARDUIN

Nee. Hebben wij ooit –

JULIA

neemt haar masker af Ik ben het!

ARDUIN

geeft Julia haar masker terug We zijn hier niet alleen.

JULIA

Ik moet je spreken.

ARDUIN

Waarom? Het is voorbij.

Ambros verwijdert zich langzaam van Arduin en Julia.

JULIA

Dat weet ik. Maar ben ik niet eens een afscheid waard? Ben je bang voor mij?

Ik ga me heus niet ophangen in je slaapkamer.

ARDUIN

Kom.

Arduin en Julia af

Scène 3

Fenz en Ambros aan een tafeltje

FENZ

Mijn dochters vragen vaak naar je, Ambros. Waarom zien we je nooit meer bij ons thuis? De elite trekt je zeker meer aan? Pas op hoor. Vorstengunst bevriest de kunst.

AMBROS

Daar kun jij vast ook wel een liedje over zingen.

FENZ

Ah, je doelt op die roddel met de aartshertogin? Dat was trouwens helemaal geen aartshertogin, gewoon een gravin.

AMBROS

Je hebt een koude winternacht op het balkon moeten doorbrengen, niet waar?

FENZ

Er zijn twee versies van het verhaal. Volgens de ene heb ik inderdaad de nacht doorgebracht op het balkon. De andere versie beweert dat ik er vanaf gesprongen ben.

AMBROS

En in het gras bent blijven liggen, alsof je dood was.

FENZ

Dat is dan de derde versie.

Seraphine op

SERAPHINE

Hoe is het mogelijk, Ambros, dat we jou nog zouden zien!

FENZ

Je hebt heerlijk gespeeld, lieverd.

Seraphine maakt een afwerende beweging.

AMBROS

Je bent vooruitgegaan.

SERAPHINE

Wat een prachtige rozen!

AMBROS

Mag ik ze je aanbieden?

SERAPHINE

Dank je wel.

AMBROS

Welk stuk speelde je zojuist?

Het klonk zo gepassioneerd.

SERAPHINE

Ach, ik improviseerde, gewoon wat mijn hart me ingaf.

AMBROS

Dan ben je heel open geweest.

SERAPHINE

Oh, de viool heeft niet alles prijsgegeven hoor. Deze is nieuw, ik heb hem pas een week.

FENZ

Alsof je nooit een andere hebt bespeeld.

SERAPHINE

tegen Ambros Wat hij vanavond toch allemaal zegt.

FENZ

tegen Ambros Dit wordt een grote, let maar op mijn woorden. Het ontbreekt haar nog maar aan één ding: levenservaring. Beetje eelt op haar ziel.

SERAPHINE

Zo is het wel weer genoeg, hè pap.

tegen Ambros Je weet nooit waar het naartoe gaat, als hij eenmaal begint.

Ze streelt Fenz' wangen en hij geeft haar een kus.

AMBROS

Men moet offers brengen aan de kunst. Deugdzaamheid is niet genoeg. *ziet*

Elisabeth Ah, je zus!

FENZ

En weer met die luitenant.

SERAPHINE

Nou pap, zet je schrap, ik denk dat ze ons iets gaan vertellen.

FENZ

Ja, daar was ik al bang voor.

AMBROS

Ik voel me een beetje de verre neef op het kerstdiner. Ik laat de familie alleen. Tot ziens. Groetjes aan Elisabeth.

SERAPHINE

Dat zal ze fijn vinden, ze is nog altijd een beetje verliefd op je.

AMBROS

We zien elkaar nog wel.

Ambros af

Scène 4

Elisabeth en Leindorf op

ELISABETH

tegen Seraphine Was dat niet Ambros?

zonder een antwoord af te wachten Pap, waar is je jas? Karl gaat hem wel even voor je uit de garderobe halen. Waar is je nummertje?

FENZ

Het is zomer. Ik heb hem thuisgelaten.

ELISABETH

hoofdschuddend En zo dicht bij de vijver. De bankjes zijn zelfs vochtig. Ik kan jullie twee ook geen moment alleen laten.

SERAPHINE

En toch is dat soms nodig.

ELISABETH

tegen Leindorf Karl, nu ben jij.

LEINDORF

Mijn zeer vereerde meneer, de grote bariton, Fenz. Ik heb de eer, u om de hand van uw dochter, Elisabeth Magdalena Juliana Maria Fenz, te vragen.

FENZ

Je houdt het kort, luitenant.

ELISABETH

Doe hetzelfde papa en zeg ja.

FENZ

Heb je zo'n haast een opa van me te maken?

ELISABETH

Misschien zie je dan eindelijk eens in dat je niet meer de jongste bent.

FENZ

Ga zitten, Karl. Wat denk jij, Seraphine?

SERAPHINE

We moeten wel ja zeggen, pap.

FENZ

Heb je er wel goed over nagedacht, Elisabeth? Het is een soldaat. Morgen of overmorgen breekt de oorlog uit en dan blijf jij alleen achter met drie kinderen en de vuile vaat.

LEINDORF

Die oorlogsgeruchten zijn ongegrond, meneer.

ELISABETH

We willen op zijn laatst vijftien juni trouwen. De huwelijksreis gaat naar Karintië. Zijn ouders hebben een landgoed in de buurt.

FENZ

Ah.

LEINDORF

Landgoedje.

FENZ

Dan komt er tenminste een van mijn dochters goed te –

Domino 1 en Domino 2 op

DOMINO 1

Joehoe, meneer Fenz!

DOMINO 2

Aloha, bariton!

Domino 1 en Domino 2 af

LEINDORF

Binnenkort word ik bevorderd tot Eerste Luitenant. In drie jaar ben ik Kapitein.

FENZ

En dan Majoor, Luitenant-Kolonel, Kolonel, Generaal, Veldmaarschalk en dan met pensioen. Ja, jullie soldaten hebben het niet slecht. Wij moeten de berg weer helemaal afklauteren. Lager en lager. Adjudant, sergeant, soldaat en uiteindelijk salueert geen hond meer.

SERAPHINE

Papa!

Domino 1 en Domino 2 op

DOMINO 1

Gaat u niet met ons mee, Almaviva?

DOMINO 2

Bent u niet nieuwsgierig, Don Juan?

Domino 1 en Domino 2 af. Langzamer dan de eerste keer

FENZ

Ah, collega's, misschien kunnen ze een opening voor me betekenen. *staat kordaat op* Tot ziens, kinders!

ELISABETH

Je gaat alweer?

FENZ

Excuseer me, schatjes. Chaos in de opera, directiewissels en dergelijke. Heel even maar.

ELISABETH

En komt dan morgenmiddag pas weer thuis.

FENZ

Elisabeth, wat denk je wel niet? Ik heb morgen om tien uur al een afspraak.
Wel, mijn beste aanstaande schoonzoon, ik verwacht je morgen bij het eten.
Dan bespreken we de rest. Dag!

Fenz af met Domino 1 en Domino 2

ELISABETH

Hoe moet dat nu als ik weg ben? Jullie moeten iemand in dienst nemen.

SERAPHINE

We zullen weinig thuis zijn.

De tour begint bijna. En papa gaat mee.

ELISABETH

Je zal het niet makkelijk met hem krijgen, Seraphine. En papa ook niet met jou. Passen jullie een beetje op elkaar?

SERAPHINE

Maak je geen zorgen.

LEINDORF

U moet in ons officierscafé, in Klagenfurt komen spelen, Seraphine.

ELISABETH

tegen Leindorf Je mag nu wel 'je' zeggen hoor, Karl.

Scène 5

Max komt op. Seraphine gooit een roos voor zijn voeten. Hij merkt het niet op.

Max wil verder lopen. Seraphine gooit een tweede roos.

MAX

Is dit voor mij?

SERAPHINE

Goed mogelijk.

Max raapt de roos op.

Daar ligt er nog één.

Max raapt ook de tweede roos op. Seraphine gooit een derde roos.

En hier is meteen de derde.

MAX

raapt de derde roos op, houdt hem tegen zijn borst Oh, juffrouw, hoe kan ik je ooit bedanken voor deze geschenken? Wacht, heb geduld, ik ga iets halen van mij voor jou.

SERAPHINE

Jou?

MAX

Voor jou ja, wie anders?

SERAPHINE

Ik draag geen masker, meneer.

MAX

Jawel, maar dat weet je niet. Je ogen, je mond, je glimlach – één groot masker.

Maar wanneer wij zo gaan dansen, zul jij je ware gezicht tonen.

SERAPHINE

Als u terug komt, meneer, zou ik u al niet eens meer herkennen.

MAX

Au, ik voel mij in vergetelheid zinken. Doch, is het lot mij welgezind, dan spoelt een golf mij aan uw strand, waar uw zoekend oog mij vindt.

Max af

ELISABETH

Heb je ooit zo'n aansteller gezien?

LEINDORF

Hij klonk als Romeo. Van dat toneelstuk, weet je wel?

ELISABETH

Weet je eigenlijk wel wie dat is, Seraphine?

SERAPHINE

Toen ik viool speelde, liep hij voorbij. Daarom klonk het zo goed, denk ik.

LEINDORF

Hij had zich op zijn minst even voor kunnen stellen, naar mijn bescheiden mening.

Ambros op

AMBROS

Ik heb alles gezien! Zo ga je dus met mijn rozen om, Seraphine.

ELISABETH

Ambros! Mag ik je voorstellen aan mijn bruidegom?

LEINDORF

Luitenant Leindorf, Huzarenbataljon, elfde divisie, derde regiment.

AMBROS

Ambros Doehl, gefeliciteerd.

ELISABETH

Op hem was ik ooit verliefd, Karl. Toen hij nog niet beroemd was, schreef hij mij ook gedichten.

LEINDORF

Zo.

SERAPHINE

Ambros, hoe heet hij?

AMBROS

Wie? O ja, die jongeman die nu mijn rozen heeft. Max von Reisenberg.

SERAPHINE

Alleen Max zou al genoeg zijn.

ELISABETH

Een ontzettende aansteller.

AMBROS

Dat is niet eens het ergste.

SERAPHINE

O ja?

AMBROS

Ze stuiven allemaal op hem af en blijven kleven aan zijn hart.

ELISABETH

Reisenberg. Is dat niet die juwelier aan de Hauptstrasse?

AMBROS

Die juwelier was zijn vader. Hij stierf een paar jaar geleden in een duel.

LEINDORF

Duel.

AMBROS

De vader van Aurelie von Merkenstein schoot hem dood.

SERAPHINE

Ik vind haar zo mooi.

AMBROS

Zoveel geluk bij de vrouwen, dat gaat een keer mis. De ouders van Aurelie waren gelukkig getrouwd. Toen kwam de vader van Max en maakte alles kapot. Kort na het duel stierven ze haar ouders, in dezelfde week, geloof ik.

SERAPHINE

En Max?

AMBROS

Max heeft de zaak verkocht. Maar stond erop dat de naam hetzelfde bleef. Hij tekent een beetje, speelt piano, doet een poging tot schrijven. Maar is hoofdzakelijk op deze aarde om zoveel mogelijk vrouwen ongelukkig te maken.

SERAPHINE

Of gelukkig.

ELISBAETH Gelukkig heb jij geen minnaar nodig. Zij wordt een fatsoenlijke huisvrouw. Een moeder. Ondanks haar geviolier.

SERAPHINE

En hoe vind ik dan de juiste vader voor mijn kind?

LEINDORF

Nou, euh –

ELISABETH

Laten we gaan dansen, Karl. En jij, Seraphine, jij blijft hier zeker zitten wachten op die Max?

SERAPHINE

Ben je gek. Die Max moet me maar komen zoeken, als hij wil. Kom, Ambros, wij gaan ook dansen.

Elisabeth, Leindorf en Seraphine af. Ambros wil afgaan. Julia komt aangerend.

Scène 6

JULIA

neemt haar masker af Westerhaus zoekt me. Ik heb de hele tijd met jou hier aan de vijver staan praten.

Westerhaus, Judith en Skodny op

WESTERHAUS

Julia, wat een mooi feest, vind je niet?

JULIA

Ja, prachtig.

AMBROS

Wij staan hier aan de vijver te praten.

WESTERHAUS

Oh.

Max op met drie rozen.

JUDITH

Geef mij die rozen eens.

MAX

Wat je wil, schoonheid, je krijgt mij er gratis bij.

JUDITH

Nee, bedankt, de rozen.

MAX

Die zijn al beloofd. Alhoewel, het zijn er drie, waarvan een voor jou.

Judith pakt een roos, breekt hem in tweeën en gooit hem voor zijn voeten.

MAX

Judith!

Judith neemt haar masker af.

MAX

Die had je rustig op kunnen houden. Dat gebaar was genoeg om je te herkennen.

WESTERHAUS

Goedenavond, meneer von Reisenberg. Wij gaan naar huis, Judith.

MAX

Zo vroeg al?

AMBROS

Het is nog geen twaalf uur.

WESTERHAUS

Judith, jij kan blijven. Ik haal de wagen. Julia? We gaan. Wat is er? Heeft 'ie je tong afgebeten? ... Waar zit je naar te staren? Oh, je hebt hem in de bosjes verstopt?

JULIA

buiten zichzelf Laat me!

WESTERHAUS

Ik ben nog lang niet klaar met jou. Kom.

SKODNY

Bent u gek geworden, meneer!

WESTERHAUS

Jij moet je er buiten houden!

AMBROS

Meneer!

WESTERHAUS

Waar bemoei je je mee? Ze is mijn wijf, netjes voor betaald!

Westerhaus pakt Julia bij haar arm en gaat af. Ambros en Skodny gaan beduusd af. Max en Judith blijven achter.

Scène 7

MAX

Judith, je kan niet langer in dat huis blijven wonen.

JUDITH

Dat ben ik ook niet van plan. Binnenkort vertrek ik naar Londen, om bij Jean de Rezske te studeren.

MAX

Je gaat naar Londen?

JUDITH

In de herfst.

MAX

Sta mij toe je te begeleiden.

JUDITH

Als wat? Als agent of als kleedster?

MAX

Waarom niet als echtgenoot?

JUDITH

Je bent dronken.

MAX

Je neemt mij niet serieus.

JUDITH

En jij mij te veel. Ik, iemands vrouw? Nee, daarvoor ben ik niet op de wereld gekomen. Ik wil genieten, zonder aan iemand verantwoording af te hoeven leggen.

MAX

Als ik je zo hoor praten, Judith, word ik een beetje bang.

JUDITH

Bang? Omdat ik weet wat ik wil? En omdat ik niet schroom je dat eerlijk te zeggen? Ik ben het niet tegen iedereen, hoor Max. Maar tegen jou moet het wel. Wij zijn eigenlijk hetzelfde.

MAX

Als broer en zus.

JUDITH

Als kameraden.

MAX

Dat klinkt beter. Dat sluit niets uit.

JUDITH

Ik heb je iets belangrijks te zeggen.

MAX

Was dit niet al belangrijk genoeg?

JUDITH

Hoeveel van je vermogen staat er nog op de bank van Westerhaus?

MAX

De erfenis van mijn vader... Zo'n beetje m'n hele vermogen.

JUDITH

Haal je geld daar weg. Morgen nog.

MAX

Waarom? Ze zijn erg coulant, de rentes die ik krijg zijn –

JUDITH

Hoger dan elders. Dat weet ik.

MAX

Je zwager is een financieel genie.

JUDITH

Anderhalf jaar geleden moest ik een pistool uit zijn hand rukken.

MAX

Jij?

JUDITH

Wie anders? Julia? Ik ben de enige die hij vertrouwt. Hij was bijna failliet. Het is gelukkig goed afgelopen. Een paar dagen later was de bank gered en Westerhaus een paar miljoentjes rijker.

MAX

Vandaar die parelketting van Julia.

JUDITH

En ik een armband. Kijk.

MAX

Ik weet dat je verliefd op hem bent.

JUDITH

Hij ziet het niet.

MAX

Judith...

JUDITH

Genoeg. Doe je wat ik zeg?

MAX

Ik zal er over nadenken.

JUDITH

Daar is geen tijd voor, Max.

MAX

Laten we gaan dansen.

Judith doet een tangomove.

MAX

vol bewondering Judith!

JUDITH

Sst, ik weet wat je wil zeggen, maar dat zou te goedkoop zijn.

Scène 8

FALKENIER

Is het geen merkwaardige samenloop van omstandigheden, wanneer twee levenslijnen elkaar kruisen, die in andere omstandigheden wellicht elkaar voorbij zouden lopen? Al is het voor een kort moment.

AMBROS

Ik denk, baron Falkenir, dat we elkaar sowieso wel zouden treffen, wellicht wel langer dan een ogenblik.

FALKENIER

Ach ja, hoe de volgende minuten ook over ons verdere bestaan mogen beschikken, laten we hoe dan ook hopen dat deze ontmoeting niet de laatste zal zijn.

AMBROS

Daar twijfel ik niet aan. Als ik zo vrij mag zijn; we hebben elkaar slechts sporadisch gesproken, maar ik heb u altijd al een charmant man gevonden.

FALKENIER

Ik ken jou vast veel beter dan jij mij. Ik heb je gedichten gelezen. Ik heb laatst nog in Rome met veel interesse door je bundel gebladerd, en ik was wederom – nee, nu ga ook ik opdringerig zijn – diep, diep ontroerd.

AMBROS

Ach schei uit. Echt?

Arduin op

ARDUIN

Goedenavond, mijn beste Falkenir.

Hij schudt hem de hand.

Goed, hier staan we dan – alleen het hoofdpersonage ontbreekt – kom jij nu net uit Rome?

FALKENIER

Ja zeker, gisteravond ben ik nog langs uw paleis gereden.

ARDUIN

Ach, je had langs moeten komen. Mijn moeder had het enig gevonden. Ben je in Rome nog langs de Kroonprins geweest?

FALKENIER

Ik was er voor mijn rust, hoogheid.

ARDUIN

Oh ja, dat ik hoorde ik ja. Dan klopt ik de volgende keer bij jou aan als ik in Rome ben! Bezoeken we samen de keizerlijke paleizen, die schijnen nog prestigieuzer te zijn dan mijn paleis. En jij gaat ook mee, Ambros! Kijk, zo heeft deze kinderachtige carnavalsgrap toch nog zin. De klok slaat middernacht. Middernacht heren, de tijd is om. Ze is er niet. Ik zeg, laten we er wat van maken nu dat nog kan, het feest begint net. De avond is nog jong. Genoeg loslopend wild in dit park. Laten we er alle drie eentje uitzoeken en morgenochtend rijden we met z'n zessen naar huize Merkenstein om onze verse verloofdes voor te stellen.

AMBROS

Hoogheid, ik zie dit niet als een carnavalsgrap, maar een sprookje en een sprookje heeft zo zijn eigen wetten. Precisie, geduld en vertrouwen.

ARDUIN

Maar het is twaalf uur geweest!

Aurelie op

AURELIE

En hier is Aurelie.

ARDUIN

& ambros Aurelie!

AURELIE

De drie maanden zijn voorbij. Ik heb jullie beloofd om hier, om middernacht, in het park van Arduin, mijn beslissing te nemen. Geef me jullie handen.

Arduin, Ambros, wij zullen vrienden blijven. De jouwe hou ik vast, Falkenir.

Jou heb ik gekozen.

Pauze

ARDUIN

Tot ziens, Aurelie.

Arduin rechts af

AMBROS

Aurelie, tot ziens.

Ambros links af

AURELIE

Vaarwel!

Scène 9

AURELIE

God, hoe lang hebben deze maanden wel niet geduurd! Hoe lang heb ik je stem wel niet gehoord, Falkenir. Wat? Wil je me nog langer laten wachten? Is het geluk dat je doet zwijgen?

FALKENIER

Ik? Aurelie? Ik? Van ons drieën, ik?

AURELIE

Ja, jij, Falkenir, jij.

FALKENIER

Weet je zeker dat je je niet vergist?

AURELIE

Wat is er? Ben je niet opgelucht?

FALKENIER

Dat je misschien liefde verward met iets wat eigenlijk – vriendschap is?

Vertrouwen.

Aurelie wil hem onderbreken.

Laat me uitpraten, Aurelie! Toen jouw vader en moeder stierven heb ik veel voor je gezorgd. Als vriend. Ik heb veel met je gedeeld, van wat ik heb meegemaakt. Ik voel me bijna bevoordeeld – een voordeel dat bijna grenst aan verraad – tegenover hen en tegenover jou.

AURELIE

Wat zeg je allemaal? Alsof ik Arduin niet zou kennen. We zijn samen opgegroeid! We waren elkaars enige en beste vrienden. Pfff, Leer mij Arduin kennen. En Ambros –

FALKENIER

Die je nog nauwelijks gesproken hebt.

AURELIE

Maar hoe goed ken ik zijn gedichten! Ik ken de meeste uit m'n hoofd. En die paar gesprekken die we hebben gehad 's avonds op mijn terras, die gingen zo diep en zo ver dat we nu nog nauwelijks geheimen voor elkaar hebben. En zijn brieven! Ja, Falkenir, hij schreef me brieven. Zulke kostbare brieven – ach, en of ik hem ken! Ambros en Arduin hebben mij niets nieuws te melden.

FALKENIER

Niemand kent hen. Ze kennen zichzelf nog niet. Ze zijn nog hartstikke jong. Weten wij veel welke grote daden en werken in hen verborgen zitten. En misschien ben jij, Aurelie, wel degene die die grootse daden bij hen tot leven kan wekken.

AURELIE

Denk je dat die roeping mij ook maar enigszins interesseert? Al zet Arduin een kroon op mijn kop, maakt Ambros mij onsterfelijk in een van zijn gedichten. Wat betekenen ik voor hen? Een prijs, een triomf. Voor jou, ben ik geen prijs, geen metafoor. Voor jou ben ik Aurelie.

FALKENIER

En wat heb ik jou te bieden?

AURELIE

Ik heb jou toch gekozen. Door jouw ogen wil ik de wereld zien. In jouw stem wil ik de wereld horen.

FALKENIER

Die bescheidenheid past niet bij jou. Jij hebt recht op de echte wereld, de levende wereld. Niemand kan je die op een presenteerblaadje aanbieden.

AURELIE

Die wereld zegt mij niets. De 'levende', 'echte' wereld. Ik heb gezien wat die wereld, die jij bedoelt, met mijn moeder deed. Ze stortte doodmoe ineen op de veranda. En zij was niet de enige. Ik heb meer vrouwen gezien die terugkwamen uit zowel gelukkige als ongelukkige 'werelden'. Op geen enkel voorhoofd vrede. Alsmar onrustig, zoekend, opgejaagd, futloos. Ik ben bang voor die wereld.

FALKENIER

Wat jij angst noemt is misschien uiteindelijk verlangen.

AURELIE

Falkenir!

FALKENIER

En schaamte voor dat verlangen.

AURELIE

Waarom vertrouw je mij niet?

FALKENIER

Het is geen wantrouwen. Het is weten. Een verschrikkelijk pijnlijk weten.

AURELIE

Ik snap het al. Het verleden heeft van jou een zwartkijker gemaakt. Jij durft niet gelukkig te zijn. Alsof je nog voor iets moet boeten – wat niet jouw schuld is.

FALKENIER

Ben ik dan niet schuldig aan het voorzien van dingen?

AURELIE

Je doet jezelf te kort. Je vrouw heeft zich toch vrijwillig van het leven beroofd? Ze was krankzinnig.

FALKENIER

Wie denk je dat daarvoor gezorgd heeft?

AURELIE

Je hield toch van haar?

FALKENIER

Daarom juist. Omdat ik van haar hield, wist ik van de dingen die ze zelf niet durfde te denken, die ze zelf niet durfde te doen. Ik zag al haar verborgen mogelijkheden – en elk van hen droeg een kiem van de werkelijkheid in zich. Krankzinnig? Met haar dood wilde ze me zeggen dat ze voor altijd en alleen van mij was. Een totaal nutteloos offer. Ik heb het altijd als een vlucht voor zichzelf

gezien – en voor mij.

AURELIE

Dus je had reden om aan haar te twijfelen?

FALKENIER

Nee, maar ik zie stromen ruisen... eeuwige, donkere, steeds veranderende stromen tussen mensen. Ik ben vervloekt, Aurelie. Zelfs het meest geliefde...

Gedoemd tot eenzaamheid. En daarom –

Max op

MAX

Excuus, maar ik vond zojuist deze ketting bij de vijver. Ik heb reden om aan te nemen dat het de Gravin von Merkenstein toebehoort en ik heb momenteel de eer voor haar te staan.

AURELIE

Die is van mij. Dank u wel.

Max wil weggaan.

Hoe wist u eigenlijk dat hij van mij was? Ik draag hem vanavond voor het eerst.

MAX

Mijn vader heeft 'm gemaakt. Och, ik heb me nog helemaal niet voorgesteld.

Max von Reisenberg.

FALKENIER

Falkenir.

AURELIE

Dank u wel, meneer von Reisenberg.

Max wil weer weggaan.

Vreemd. Het slot is open gegaan.

FALKENIER

En vreemd dat u 'm meteen herkende, meneer von Reisenberg. Herkent u elk sieraad uit het atelier van uw vader?

MAX

Nee, natuurlijk niet. Dit is echter het laatste juweel dat mijn vader gemaakt heeft. Het ontwerp is van mij.

AURELIE

En uw vader heeft het persoonlijk naar ons huis gebracht?

Max knikt.

Dan was dit inderdaad het laatste wat hij gemaakt heeft, mijn moeder heeft het nooit gedragen.

FALKENIER

Als je bijgelovig zou zijn, zou je de ketting meteen in de vijver gooien.

AURELIE

Ik geloof niet zo dat er aan dingen of mensen een vloek of zegen kleeft.

Nogmaals bedankt, meneer von Reisenberg.

Max wil weer weggaan.

Dus mijn vader heeft uw vader...

MAX

Hij had zich geen betere dood kunnen wensen, dan –

AURELIE

Voor de vrouw te sterven van wie hij hield.

MAX

...

FALKENIER

Zo is je dus een familievete bespaard, Aurelie.

AURELIE

Mijn vader en moeder zijn dood. Ik zou deze ketting sowieso gedragen hebben. Het is allemaal verleden tijd. Ik heb niks tegen deze ketting. Het is me een genoegen u te ontmoeten, meneer von Reisenberg.

Ze reikt hem haar hand, Max kust haar hand.

MAX

Mag ik dan zo vrij zijn om je een nog grotere gunst te vragen? Als bewijs dat ik voor jou net zo'n onschuldig en onschadelijk exemplaar ben als de rest van de feestgangers?

AURELIE

...

MAX

Het zou werkelijk een pak van mijn hart zijn als jij mij toestond jou ten dans te vragen.

AURELIE

Ik dans niet.

FALKENIER

Natuurlijk wel! Waarom wil je niet dansen Aurelie? Het is feest. Als meneer von Reisenberg je straks met iemand anders ziet dansen, zou hij alsnog kunnen aannemen dat die familieвете je hoog zit.

AURELIE

kijkt hem bevreemd aan Als ik vanavond ga dansen, dan toch zeker als eerst met mijn verloofde? Denk je niet?

FALKENIER

Maar ik dans niet. En meneer von Reisenberg was mij voor. Hij heeft voorrang.

MAX

Oh!

AURELIE

Zoals je wil. Goed dan, 'Max von Reisenberg'. Maar niet te lang. Blijf jij hier, Falkenir?

FALKENIER

Ik blijf hier.

Max en Aurelie af

Scène 10

Falkenir alleen. Fenz, dronken, op met Domino 1 en Domino 2

FENZ

Wacht hier, ik ga even zoeken. Ik zou toch zweren dat ik hier nog ergens een paar flessen champagne had staan. *vindt alleen lege flessen*

Godverdekut!

Domino 1 en domino 2 af

FENZ

merkt Falkenir op Excuseert u mij, heeft u toevallig... als het goed is was ik zojuist in vrouwelijk gezelschap.

FALKENIER

Dat kan wel kloppen.

FENZ

Spoorloos verdwenen. Zomaar. Ineens.

FALKENIER

Dat is de magie van het moment, bariton Fenz.

FENZ

Sorry?

FALKENIER

Ach, laat maar, iemand uit het publiek.

FENZ

Ja... ja ja ja! Wacht even... Baron Falkenir! U kwam naar al mijn concerten.

FALKENIER

Nou –

FENZ

Met uw vrouw. Die weet ik nog wel. Stoot van een Barones.

FALKENIER

Mijn vrouw is inmiddels overleden.

FENZ

Agut! Mijn deelname. *pauze* Ik zie d'r nog zo zitten. Maar ja, ik sta al jaren niet meer op de planken. Erelid.

FALKENIER

Ik heb uw Don Giovanni nog gezien.

FENZ

Oh, breek me de bek niet open. Ik heb Don Giovanni staan kwetteren, niet gezongen. Ik heb hem gespeeld maar ik wás 'm niet. Begrijpt u? Nu, meneer de Baron, nu zou ik er klaar voor zijn. Maar de mensen snappen het niet. Erelid. Tegen de jeugd kunnen we niet op! Weet u, meneer de Baron, wat ouderdom beteken? Opgezette intrige van de jeugd.

Die hebben makkelijk praten. Hun uiterlijke schijn werkt tegen ons. Allemaal gelul.

En over Don Giovanni, ik zal het u vertellen meneer de Baron. Wist u dat Don Giovanni eigenlijk veel ouder was dan men eigenlijk denkt? Alleen een zestigjarige kan Don Giovanni zingen. Met zestig begint het leven pas. Rond de vijftig heb je natuurlijk bittere dagen, maar de truc is om daar niet in te gaan geloven. Een heleboel zijn daar dus wel in gaan geloven. Maar zij die het overleven – oh, meneer de Baron!

Hij zingt Don Giovanni's Champagne Aria.

Seraphine op

SERAPHINE

Goed hoor, papa. Heel goed.

FENZ

Mijn dochter Seraphine. Dit is meneer de Baron Falkenir, weet je wel?
fluisterend Jawel, weet je wel. Meneer de Baron is een groot fan!

FALKENIER

Aangenaam.

FENZ

wijst naar zijn dochter met een arm om haar heen Viool.

FALKENIER

Beroeps?

FENZ

Jazekerstewetenwel! We hebben zojuist een succes behaald met ons laatste concert. Sorry, jouw laatste concert. En we hebben al een tournee in het vooruitzicht. Het contract kan elk moment ondertekend worden.

SERAPHINE

Pap.

FALKENIER

Een tournee!? En waarheen gaat de reis?

FENZ

Wij concerteren in de betere kuur- en badplaatsen van Europa. Karlsbad, Marienbad, Wiesbad, Heutzenbad, Salzebad en dan gaan we naar het noorden. Klampenborg, Skodsborg, Marienborg en Gillilije. Kent u die naam, meneer de Baron? Gillilije...

Franziska met Gysar op, in gesprek

FRANZISKA

merkt de rest op Seraphine!

tegen Fenz Gefeliciteerd met uw prachtige dochter, het optreden was een groot succes. Doe zo voort. *ziet Falkenir* Falkenir! Terug uit Rome? *handkus*

Wat een groot plezier u terug te zien. Enig allemaal. Hebben jullie het grote nieuws al gehoord? Arduin geeft het park weg.

FALKENIER

Aan wie?

FRANZISKA

Aan het volk. Vanaf morgen is het een 'stadspark'. Hij moet zich ergens verschrikkelijk aan geërgerd hebben. Een andere verklaring heb ik niet.

GYSAR

Waarom heeft hij het park niet aan mij gegeven? Het volk gaat er slechts herrie schoppen, bier zuipen en de bosjes in.

Aurelie en Max op. Max kust haar hand en verdwijnt.

AURELIE

Zo. Falkenir, ik –

FRANZISKA

Aurelie, jij hier!?

AURELIE

Goedenavond tante. Ja, ik hier. Is dat zo onvoorstelbaar?

Seraphine probeert ondertussen Fenz mee naar huis te trekken.

GYSAR

Ik zie dat u danst, madame. Mag ik u vragen om –

AURELIE

Nee. Voor vandaag is het genoeg, niet waar Falkenir? tegen *Franziska* Mag ik u mijn verloofde voorstellen.

FRANZISKA

Nou ja! De ene verassing na de andere! Gefeliciteerd Falkenir! Ja, en sinds wanneer zijn jullie verloofd?

AURELIE

Nu bijna een uur geleden.

GYSAR

Ach, dan moet ik de verloofde dus eerst om toestemming vragen. Meneer de Baron, mag ik –

FALKENIER

Je danst prachtig. Het is heerlijk om naar je te kijken.

GYSAR

Madame?

AURELIE

Ik ben moe. En als ik nog een laatste dans waag, dan alleen met jou, Falkenir.

FALKENIER

Ik zeg toch, Aurelie, het is heerlijk om –

AURELIE

Hier ben ik, Gysar!

Gysar en Aurelie af

FRANZISKA

Dus daarom bent u terug uit Rome?

FALKENIER

Integendeel. Tot een uur geleden wisten wij beiden nog van niks.

FRANZISKA

Apart. Ze dans inderdaad goed. Afijn, wanneer is de bruiloft?

Falkenir en Franziska af. Fenz is ondertussen verdwenen.

Scène II

Seraphine alleen. Max op

MAX

Waar ga je heen, madame?

SERAPHINE

Excuus, mijn vader is weer eens ontsnapt.

MAX

Hier, voor jou.

Hij geeft haar een roos.

SERAPHINE

Dat kan ik toch niet aannemen?

MAX

Ach, daarnet had ik er nog drie. Eén is mij al ontnomen.

SERAPHINE

Hou dan tenminste de derde, u zult hem nodig hebben.

MAX

Waarom denk je dat?

SERAPHINE

Ik weet het wel zeker.

MAX

Je kent mij toch niet?

SERAPHINE

Ik ken u wel een beetje. Ik denk niet dat dat heel moeilijk is.

MAX

Vertel. Ik ben al jaren benieuwd naar wat voor mens ik eigenlijk ben.

SERAPHINE

Arrogant. Ijdel.

MAX

Ik respecteer mijn spiegelbeeld. Andersom kan ie wat kritisch uit de hoek komen.

SERAPHINE

Ontrouw.

MAX

Voor mij is de grootste ontrouw, ergens blijven terwijl je allang ergens anders had willen zijn.

SERAPHINE

Lichtzinnig.

MAX

Dat is waar. Het ligt inderdaad niet in mijn aard om de zorgen op te zoeken.

Waarom zou ik? Je komt ze onderweg toch wel tegen. Kun je dan niets goeds aan mij ontdekken?

SERAPHINE

O ja, hoor.

MAX

En dat is?

SERAPHINE

Men kan u niks kwalijk nemen.

MAX

Dat is dan eerder een goede eigenschap van jou.

SERAPHINE

O nee. Ik kan juist ontzettend kwaad worden op de mensen die mij het meest dierbaar zijn. Op u niet. Welterusten, meneer von Reisenberg.

MAX

Max.

SERAPHINE

Welterusten, Max von Reisenberg.

MAX

Waarom zo'n haast? Je zou denken dat er ergens tussen de zwijgende bomen een avontuurtje op je wacht.

SERAPHINE

Ik zal u een geheim verklappen; er bestaan mensen die na middernacht gewoon naar huis gaan. Vergeet niet dat...

MAX

Hm?

SERAPHINE

Dat u nog een roos hebt.

Max geeft haar nog een roos.

SERAPHINE

Bewaar die maar. Mijn dank is groot, maar groot genoeg voor één roos.

MAX

Wanneer zie ik je weer?

SERAPHINE

Waarom? Ik heb geen tijd en zin in moeilijke mensen en gedoe.

MAX

Je bent toch kunstenaar?

SERAPHINE

Waarom denkt u dat?

MAX

Ik heb je horen spelen. Mooi.

SERAPHINE

Oh.

MAX

Ik speel zelf piano.

SERAPHINE

Ach ja. Natuurlijk. Ik zie het al helemaal voor me. Simpel akkoordenschema, standaard improvisaties die al snel indrukwekkend klinken, en natuurlijk een glas rode wijn op de vleugel en een sjekkie in uw mondhoek.

MAX

Hoe weet je dat?

SERAPHINE

U bent zo doorzichtig.

MAX

Dat wil ik ook zijn – voor jou. Mag ik je, zonder bijbedoelingen, vragen om je een keertje te komen begeleiden?

SERAPHINE

Mijn zus begeleidt me, meneer von Reisenberg. Ik heb geen tijd voor hobbyisme. Ik ben bezig met het programma voor mijn tournee.

MAX

Ach. Je hele leven is zeker al geprogrammeerd?

SERAPHINE

De grote lijnen.

MAX

Zou ik dan een keer mogen komen luisteren naar jou en je zus?

SERAPHINE

We wonen tamelijk ver buiten de stad.

MAX

Ben ik dol op. Met tuin?

SERAPHINE

Ja...

MAX

Dan zouden we 's avonds, nadat jij eerst hard hebt geoefend, samen tussen het groen heen en weer kunnen wandelen?

SERAPHINE

Maar waar gaan we het dan over hebben?

MAX

Ik verzin altijd wel iets. Anders haal ik wel inspiratie uit die twee verstandige, beeldschone ogen. Je hebt iets zusterlijks. Volgens mij kun je alles aan jou vertellen. Het lijkt me heerlijk om me aan jou bloot te geven, in vertrouwen te nemen, uit te huilen aan jouw borst.

SERAPHINE

Uithuilen? U? Daarvoor bent u toch veel te elegant?

MAX

Ik heb het idee dat je me niet serieus neemt.

SERAPHINE

Dat is niet uitgesloten, meneer Max von Reisenberg.

Elisabeth en Leindorf op

ELISABETH

Hier is ze! *naar achter* Karl! Kom, Seraphine, we gaan naar huis. Weet jij waar papa is?

SERAPHINE

Dit is mijn zus Elisabeth.

ELISABETH

U bent zeker meneer von Reisenberg.

LEINDORF

Luitenant Leindorf, Huzarenbataljon, elfde divisie, derde regiment.

ELISABETH

Mijn bruidegom.

MAX

Aangenaam. Dus jullie vertrekken?

ELISABETH

Morgen is er weer een dag. En deze tijger heeft morgen dienst.

LEINDORF

O joh, jullie kunnen best nog –

SERAPHINE

Nee, we gaan naar huis. Papa redt zich wel.

MAX

Mag ik jullie dan wellicht mijn wagen aanbieden?

ELISABETH

U hebt een wagen! Oh... dat zou... nee, we willen u verder niet tot last zijn.

MAX

Ik heb hier toch niks meer te zoeken.

SERAPHINE

Maar misschien wel te vinden. Kom we gaan.

MAX

Wanneer zie ik je weer?

SERAPHINE

aarzelend Als u de weg kunt vinden, mag u langs komen. Meneer von

Reisenberg was zo vriendelijk mij aan te bieden me af en toe op de piano te

begeleiden. Dat komt eigenlijk wel goed uit want daar zul jij voorlopig geen tijd meer voor hebben.

MAX

Dus ik ben welkom?

ELISABETH

Ach ja, in een kunstenaarsfamilie neemt men de dingen niet zo nauw. Hoe noem je zoiets? Liefde op het eerste gezicht?

SERAPHINE

Ben je gek. Meneer von Reisenberg wil enkel uithuilen op mijn schouder.

MAX

Eigenlijk zei ik, dat ik aan je borst wilde uithuilen.

ELISABETH

Adieu.

MAX

Dus ik mag jullie niet naar huis brengen met de wagen?

Scène 12

ARDUIN

Aurelie danst.

AMBROS

Dit is een feest, Arduin.

ARDUIN

Als Falkenir amper een kwartier na zijn verloving zijn toekomstige bruid overlaat aan andere mannen, zit daar wat achter. Ik maak me zorgen om Aurelie. Falkenir is iemand waarvoor een ander mens zichzelf heeft gedood. Je begrijpt wat ik bedoel. We moeten haar laten weten dat, als er wat is, ze op ons kan rekenen. Op onze vriendschap.

AMBROS

Ze mag zich duizenden keren vergissen – iedere vergissing zal slechts de waarheid van haar ziel weerspiegelen.

ARDUIN

Met alle respect, Ambros, de teleurstelling staat ook op jouw voorhoofd geschreven.

AMBROS

Het is natuurlijk subtieler om een heel park inclusief paleis weg te geven –

ARDUIN

Het sprookje is uit, Ambros. Nu moet ik de sprong in het duister wagen zonder Aurelie.

AMBROS

In het duister...?

ARDUIN

Zoals uiteindelijk elke reis... Mag ik je trouwens uitnodigen op de tewaterlating van mijn nieuw jacht?

AMBROS

Hoogheid!

ARDUIN

Wat doe je van de zomer?

AMBROS

Een klein dorpje aan de Deense kust. Gillilije...

ARDUIN

Oja, daar heb je wel eens iets over geschreven toch?

AMBROS

Mijn derde bundel 'Schwärmerei im Gillilije'.

Feestrumoer rukt op.

ARDUIN

Kom Ambros, doe je masker op. Gaan wij een paar champagneflessen soldaat maken.

AMBROS

Ik ga er vandoor, Hoogheid. Ik vond dit feest al betekenisvol genoeg.

ARDUIN

Wel, het ga je goed, Ambros. Doe de groeten aan je moeder. Hoe heette dat kustplaatsje ook alweer?

AMBROS

Gillilije.

ARDUIN

Klinkt niet slecht. Gillilije. Ik zal het onthouden.

Scène 13

Aurelie en Gysar op de dansvloer. Aurelie is moe, ze kan niet meer en probeert los te komen van Gysar, maar hij gaat nog volledig op in zijn dancingmood.

GYSAR

Ik ga je schilderen, Aurelie.

AURELIE

Dacht het niet.

GYSAR

De schilderijen die ik tot nu toe heb gemaakt, betekenen niets. Helemaal niets. Ik schaam me ervoor. Alles wat ik gemaakt heb, zou verbrand moeten worden. De wereld zou er niet armer door worden –

AURELIE

Ga je altijd zo tekeer om een model te winnen?

GYSAR

Ze staan voor me in de rij. Honderden, duizenden. Maar zo inwisselbaar. En dat zie je terug in elk portret. Maar ik garandeer je, Aurelie, in jouw portret, kan ik iets van mezelf leggen. Wat zeg ik: alles van mezelf. Wanneer beginnen we?

AURELIE

Daar hebben we het een andere keer nog wel over.

GYSAR

Nee nu, straks ben je getrouwd en mag je de deur niet meer uit.

AURELIE

Jouw vraag klinkt als een aanzoek.

Helaas, ben ik al verloofd.

Ze zien Falkenir naderen.

GYSAR

Ik zweer je Aurelie. Ik raak geen penseel meer aan tot ik jou voor mijn ezel heb staan.

AURELIE

Eindelijk. Reikt haar hand uit naar Falkenir.

Gysar af

FALKENIER

De muziek is gestopt.

AURELIE

Dan gaan we kletsen. De toekomst. Wanneer is de bruiloft?

FALKENIER

Hou op, Aurelie!

AURELIE

Waar gaan we wonen? Jij wil natuurlijk terug naar Rome. Maar ik heb hier ook mijn landgoed. Natuurlijk kunnen we –

FALKENIER

Wij gaan niet trouwen.

AURELIE

Meneer is boos omdat ik met andere mannen danste? Het was jouw idee, Falkenir. Danste ik anders dan anderen? Lelijker? Exhibitionistischer?

FALKENIER

Als je danst zie ik wie je werkelijk bent. Alsof ik je voor het eerst zag. Vergeef me, Aurelie. Toen ik je om je hand vroeg, op die carnavalsavond, wist ik nog niet wat je voor me betekende. Maar in die drie maanden dat ik je niet

mocht zien, werd duidelijk wat ik voor je voelde. Mijn liefde, maar ook de arrogantie waarmee ik je vroeg. Jij verdient mij niet. Ik troostte me met de gedachte dat je toch niet voor mij zou kiezen. Aurelie, als er op deze wereld twee mensen rondlopen die niet samen horen te zijn, dan zijn wij dat.

AURELIE

Maar ik koos voor jou.

FALKENIER

Dat je dacht één van ons drie te moeten kiezen, als een soort verplichting, dat is een vergissing. Je kent jezelf nog niet, Aurelie. Als je je diepste drang had gevolgd, zou je na het dansen niet bij mij zijn teruggekomen. Dan was je uitgevlogen, God weet waarheen.

AURELIE

Waarom doe je zo –

FALKENIER

Je moet de wereld in.

AURELIE

Je wil me niet?

FALKENIER

Ik laat je zachtjes los.

AURELIE

Laat me alleen?

FALKENIER

Ik geef je de vrijheid te worden wie je bent.

stilte

AURELIE

Oké, ik ga, dag.

FALKENIER

Niet zo.

AURELIE

Hoe anders?

FALKENIER

Als je zo bitter gedag zegt, heb je me echt verkeerd begrepen.

AURELIE

Hoè wij uit elkaar gaan, bepaal ik zelf wel.

FALKENIER

We gaan toch niet echt afscheid nemen nu?

AURELIE

Oh, je wilt vrienden blijven?

FALKENIER

Aurelie

AURELIE

Ik hoop dat je gelukkig wordt.

Na een kort afscheid gaat Falkenir af.

Scène 14

Max op. Aurelie grijpt haar ketting en gooit hem in de vijver.

MAX

Ah, toch een tikkeltje bijgelovig.

AURELIE

...

MAX

Wat is er? Is er iets ergs gebeurt? Ik ben hopelijk niet de schuldige.

AURELIE

Nee hoor. *wil weggaan*

MAX

Ho ho, zo laat ik je niet gaan. Waar is Falkenir? Is er een –

AURELIE

Er is niets, helemaal niets. *wil gaan*

MAX

Je bent in de war, ik laat je nu niet alleen.

AURELIE

Je maakt je zorgen om mij?

MAX

Kom, ik breng je naar huis.

AURELIE

Ik wil nog niet naar huis.

MAX

Het park is leeg, de muziek is gestopt, het feest is over.

AURELIE

Wat jammer, het was zo'n mooi feest.

MAX

Een sprookje.

AURELIE

Alleen leven ze nu niet nog lang en gelukkig.

MAX

Jawel, zo eindigen sprookjes. Soms komt er iets tussen, duurt het iets langer.

Maar uiteindelijk leven ze lang en gelukkig.

AURELIE

Of ze gaan dood.

MAX

Een sprookjesdood. Dat is niet zo erg... Kijk, het wordt al licht.

AURELIE

Nu al?

MAX

Lente.

AURELIE

Ja, ik ruik het.

MAX

Wat je ruikt is waarschijnlijk deze bloem. geeft zijn laatste roos. Voor jou.

AURELIE

neemt de roos Dank je. Zullen we samen nog even – een wandelingetje in de lente-ochtend?

MAX

Euh...

AURELIE

Durf je niet?

MAX

Jawel.

AURELIE

Nou dan. Kom.

Aurelie en Max af

tweede bedrijf

Midden juni. Middag.

Scène I

Bij Aurelie. Huize Merkenstein.

Een kleine salon, de balkondeur staat open. Gysar voor zijn ezel. Het doek is niet zichtbaar. Aurelie ligt op een divan.

GYSAR

Waar denk je aan?

AURELIE

Dat hoop ik dadelijk terug te zien op het schilderij.

GYSAR

Je ziel is ongrijpbaar, Aurelie.

AURELIE

Dàt zou ook geschilderd moeten kunnen worden.

Gysar gaat verder.

GYSAR

Zou je je hoofd misschien een beetje willen kantelen.

AURELIE

Waarom zo onderdanig? Dat zit toch helemaal niet in jou, Gysar.

Beveel me.

GYSAR

...

AURELIE

Zal ik anders op het balkon gaan staan en over de reling leunen? Of moeten we even stoppen? Je bent niet echt in de stemming, hè, Gysar?

GYSAR

Dat is zwak uitgedrukt, ik begin langzamerhand wanhopig te worden.

AURELIE

Misschien is het de belichting? De lucht is heel donker.

GYSAR

Slecht licht, een donkere lucht. Allemaal excuses. Ik verlies het. Het glipt uit mijn handen. We zijn gisteren voor de derde keer opnieuw begonnen.

AURELIE

Ach, dat doet er toch niet toe? Laat me eens zien.

Gysar weert het af.

AURELIE

We halen er een kenner bij.

GYSAR

Meneer van Reisenberg zeker?

AURELIE

Of iemand anders. Iemand die we vertrouwen.

GYSAR

Falkenir?

AURELIE

Die zit in Rome.

GYSAR

O ja, een boek aan het schrijven.

AURELIE

neemt een andere pose aan Zo beter?

Gysar kijkt naar Aurelie, dan naar het doek. Dan smijt hij het doek op de grond.

AURELIE

Oké, tot ziens, Gysar.

GYSAR

Ga je weg?

AURELIE

Dat heb je zelf gedaan.

GYSAR

raapt het doek van de vloer Je hebt me verkeerd begrepen, Aurelie. Je portret opgeven? Dan geef ik mezelf op.

AURELIE

We nemen een korte onderbreking. Een paar maanden. Hopelijk vind je tijdens een andere opdracht je talent weer terug.

GYSAR

Er bestaat niets anders op deze wereld dan jouw portret, Aurelie.

AURELIE

Arduin vroeg je toch een schilderij voor zijn slaapkajuit te maken. Nou, daar kun je vast je fantasie op loslaten.

GYSAR

Ik heb hem duidelijk gezegd dat ik niet in staat ben in opdracht te werken.

AURELIE

Vrouwen staan voor je in de rij.

GYSAR

Laat ze daar maar staan. Ik schilder alleen jou.

AURELIE

En die modellen, die beroemde modellen? Je hoeft maar met je kwast te zwaaien en ze liggen al klaar op je sofa.

GYSAR

Ach, laat ze naar de hel lopen.

AURELIE

Vanuit het paradijs, rechtstreeks naar de hel? Wat harteloos, Gysar.

GYSAR

Laat me je schilderen, in de buitenlucht.

AURELIE

...

GYSAR

In het licht van de zon. Op je haren, je gezicht, je hals, je heupen. Mijn tuin heeft een hoge heg, de burens zijn nooit thuis. Net een onbewoond eiland. Kom je mee? Het wordt een schilderij waar over honderd, nee duizend jaar nog mensen naar kijken en over praten. En allemaal betreuren ze het feit dat ze te laat geboren zijn om je in levende lijve te mogen zien. Ga je mee?

AURELIE

En stel dat je er nu helemaal naast zit, dat dit schilderij ook mislukt en dat je helemaal geen kunstenaar blijkt te zijn. Dat het één grote maskerade was om mij je tuin in te lokken.

stilte

GYSAR

Dan heb je jezelf voor een moment aan mij gegeven.

AURELIE

Aan jou?

GYSAR

Dan heb je iemand die jou aanbidt gelukkig gemaakt. Is dat niet genoeg?

Waarom ben je zo preuts? Je bent toch vrij, Aurelie?

Je hoeft toch niemand verantwoording af te leggen?

Scène 2

Arduin staat plotseling op het balkon, tussen de schuifdeuren, met de wapperende gordijnen om zich heen is het net Hans Klok.

ARDUIN

Waarom vraag je dat, Gysar? Sorry dat ik zo plots kom binnenwaaien.

Goedemorgen, Aurelie.

AURELIE

Je vergeet Gysar te begroeten.

ARDUIN

Straks. Eerst wil ik een antwoord. Waar haal je het lef vandaan dat aan Aurelie te vragen?

AURELIE

Waar haal jij het lef vandaan zo tegen hem te schreeuwen?

GYSAR

Hoogheid, misschien kunnen we onze conversatie beter buiten voorzetten.

ARDUIN

Goed, kom dan.

AURELIE

Arduin, je bent toch geen kind meer. En jij Gysar, jij bent zelfs een man. Ik hoef aan niemand ook maar enige verantwoording af te leggen. Alleen aan mezelf. En nu wil ik er niets meer over horen. Geef elkaar een hand.

Alsjeblieft.

Na een aarzeling steekt Arduin zijn hand uit. Gysar schudt hem snel.

AURELIE

de lucht is weer geklaard Wat een verrassing, je hier te zien, Arduin.

ARDUIN

Ik ben deze morgen aangekomen.

AURELIE

Als ik dat had geweten, als wij dat hadden geweten *tegen Gysar* Hij is een echte kenner.

ARDUIN

Je wordt geschilderd, zo te zien.

AURELIE

Werd. De meester was niet tevreden, daarom ligt het nu op de grond.

ARDUIN

Zonde.

AURELIE

Voor de derde keer.

ARDUIN

Echt? Ook meteen de laatste keer dus.

Gysar wordt geëmotioneerd.

AURELIE

Oh nee. *tegen Gysar* Je had gelijk. Dit is niet de juiste plek om een portret te schilderen. We worden hier continu gestoord. En hoe aangenaam ook, 't blijven storingen. Als het weer zo blijft, kom ik morgen naar jou.

Arduin krimpt ineen. Gysar kust Aurelie's hand, buigt licht voor Arduin en gaat weg.

AURELIE

Waar kom je eigenlijk vandaan?

ARDUIN

Je gaat toch niet echt naar Gysar.

AURELIE

Als het weer zo blijft. Je was in Griekenland en Italië?

ARDUIN

Weet je wel wáár je naartoe gaat als je naar Gysar gaat?

AURELIE

Naar het atelier van een groot kunstenaar. Ik heb gehoord dat je een nieuw jacht hebt laten bouwen?

ARDUIN

Een atelier? Het zal niet lang duren voor de politie er binnen valt en die hele hoerentent opdoekt.

AURELIE

En dat 'ie in Denemarken te water wordt gelaten?

ARDUIN

Wat is er met je gebeurd, Aurelie? Ben je nu Falkenir's vrouw of niet? Wat de mensen allemaal zeggen, daar luister ik niet naar. Ik wil het van jou horen.

AURELIE

Ik ben niemands vrouw.

ARDUIN

Word dan de mijne. En voordat we trouwen, jaag ik Falkenir een kogel door zijn kop. Godverdomme, wat zou ik dat graag doen.

AURELIE

En op zijn begrafenis galoppeer je met je paard over zijn kist. Hou toch op.

ARDUIN

Ik hou van je, Aurelie. Als kind waren wij al voor elkaar gemaakt. Alles wat ik gedaan heb, deed ik voor jou. De goeie en de slechte dingen. Ik had het kunnen weten, dat het met Falkenir niks zou worden. Ik had niet weg moeten gaan.

AURELIE

Zo denk je dat, Arduin?

ARDUIN

Wat is er met je gebeurd? Zo ben je helemaal niet. Zo kun jij niet zijn.

AURELIE

Zo ben ik. Ook dit ben ik. En wie weet wat nog meer allemaal.

ARDUIN

Je houdt me voor de gek. Je speelt spelletjes met me.

Aurelie kijkt hem aan.

Ah, nu herken ik je weer. Zo keek je vroeger ook, wanneer we door de bossen renden. Zeg me, dat dit alles één grote grap was, alles wat ze me vanmorgen verteld hebben, een grote misplaatste grap –

Max op

AURELIE

Max, je bent er al. Zo vroeg vandaag?

Arduin draait zich om en ziet Max.

AURELIE

Kom binnen. Kennen jullie elkaar? Max von Reisenberg, Prins Arduin von Perosa. Prins Arduin von Perosa, Max von Reisenberg.

Max kust Aurelie's hand.

ARDUIN

Je verloofde, Aurelie?

AURELIE

Nee, Arduin, Max is mijn minnaar.

Arduin verstart, gaat weg.

Scène 3

AURELIE

Oh, ik ben blij dat je er bent. Zo'n mooie dag. Waarom ben je niet eerder gekomen? Ik heb je al drie dagen niet gezien. Waar zat je?

MAX

Ik wachtte tot jij me zou roepen.

AURELIE

Heb je de afgelopen drie dagen alleen maar zitten wachten? Niks anders gedaan? Aan niets anders gedacht? Niemand anders gekust?

MAX

Zou je dat erg vinden? Je vraagt het met een lach.

AURELIE

En jij geeft geen antwoord. Dat is nog erger. Hoe gaat het met Judith?

MAX

Voortreffelijk. En met Gysar?

AURELIE

Uitstekend. Seraphine?

MAX

Speelt viool, zoals gewoonlijk. En vanwaar dat onverwachte bezoekje van Arduin?

AURELIE

Ja, waar komen ze allemaal vandaan en waar gaan ze naartoe?

MAX

De manier waarop je mij aan hem voorstelde, stond hem duidelijk niet aan.

AURELIE

Had ik tegen hem moeten liegen?

MAX

Liegen? Het was toch maar voor één nacht?

AURELIE

Doet haar handen voor haar ogen. Ik voel me niet zo goed.

MAX

Dat krijg je, zo tussen de bedrijven door.

AURELIE

Is het echt voorbij?

MAX

Het is nooit iets geweest.

AURELIE

We hebben gehuild van geluk.

MAX

Jouw tranen waren voor iemand anders. Niet voor mij.

AURELIE

Ik heb je toch alles gegeven?

MAX

Oneindig veel, maar niet jezelf

Max wil weggaan

AURELIE

Ga je?

MAX

Mag ik nog blijven?

AURELIE

Ik stuur je niet weg.

MAX

Je houdt me niet tegen.

AURELIE

Wie wacht er op je?

MAX

Wie wacht er op jou?

AURELIE

pakt zijn hoofd, kust hem op zijn voorhoofd Tot ziens.

MAX

pakt haar handen en kust ze Dank je.

Max af

AURELIE

zichzelf geruststellend Het is goed om alleen te zijn. Zo tussen de bedrijven door. Tussen het ene geluk en het andere. Het ene genot en het andere. De ene dood en de andere...

Scène 4

Bij Judith. Huize Westerhaus.

Een klein tafeltje met een telefoon. Een schilderij van Julia aan de muur. Skodny en Braunigl roken sigaren in de hoek. Westerhaus neemt de telefoon op.

WESTERHAUS

Met Westerhaus... nee... nee... nee... nee hoor... nee... nee... nee...

Dus de postduif is gekortwiekt? Mooi zo. Precies. Tot morgen. *hangt op*

Judith op. Steekt een sigaret op

WESTERHAUS

Dat is slecht voor je stem.

JUDITH

Ik heb het hotel geboekt. Morgen vertrek ik naar Engeland en overmorgen heb ik mijn eerste les bij The Grand Opera Maestro Jean de Rezske. En waar ben jij allemaal mee bezig?

WESTERHAUS

Niets wat kleine meisjes interesseert. Van wie is die bos rozen die je vanochtend hebt gekregen?

JUDITH

Niets wat grote heren interesseert.

WESTERHAUS

Misschien wel –

De telefoon gaat.

JUDITH

Laat mij eens luisteren.

WESTERHAUS

Met Westerhaus. *geeft de hoorn aan Judith* Hier.

JUDITH

Wat heb jij met postduiven te maken?

WESTERHAUS

pakt snel de telefoon Pardon, een kleine onderbreking. Ach ja... ja... ja... oh Jezus... Ik kom er direct aan. Dag. *hangt op*

JUDITH

En?

WESTERHAUS

Ik weet niet of Londen – ik zou het maar afzeggen.

JUDITH

En waarom dan wel?

WESTERHAUS

Ze zullen je hoogstwaarschijnlijk niet eens meer verwachten.

JUDITH

Wat bedoel je daarmee?

WESTERHAUS

Ik bedoel daarmee dat het geen drie dagen zal duren of de wereld staat in brand.

JUDITH

Oorlog?

WESTERHAUS

Ja.

JUDITH

En dat weet je allemaal dankzij die postduiven.

WESTERHAUS

Ja.

JUDITH

Waarom ben je er zo rustig onder?

WESTERHAUS

Ik heb geen zoon.

JUDITH

Andere mensen wel.

WESTERHAUS

Ik ben niet degene die de politiek bepaalt. Of de wereldgeschiedenis, zoals sommige mensen denken. Ik kijk vooruit.

Het is mijn goed recht daarvan te profiteren.

JUDITH

Ga je nu dan ook eindelijk eens stoppen met dat vage handeltje van je?

WESTERHAUS

Judith, risico's nemen hoort bij mij. Het geeft zin aan mijn leven.

JUDITH

Ook het risico van andere mensen?

WESTERHAUS

Alles heeft z'n prijs, er vallen altijd onschuldigen.

JUDITH

Jij trekt je van de schuldigen net zo weinig aan als van de onschuldigen. De zin van jouw leven is Julia!

WESTERHAUS

De vloek zul je bedoelen.

Scène 5

Franziska, Ambros, Skodny en Braunigl op.

FRANZISKA

Lieve Westerhaus, het is een beetje onbeleefd om direct na het eten weg te gaan, maar ik moet nog langs een receptie. De dochter van Fenz is vandaag getrouwd. Die, die geen viool speelt. Ik was ook al niet bij de bruiloft en ik wil hem niet kwetsen, de oude man, laat het hem niet horen.

SKODNY

U bent te goed voor deze wereld.

Ambros kijkt naar het schilderij van Julia.

WESTERHAUS

Je zou de andere versie moeten zien.

AMBROS

Welke andere versie?

WESTERHAUS

Ik heb het ook nog nooit gezien, maar ik twijfel er niet aan dat het bestaat. Ach, doe toch niet zo schijnheilig. Jij weet dondersgoed hoe Gysar zijn modellen schildert.

AMBROS

Rond grote kunstenaars bestaan veel legendes.

WESTERHAUS

Ja, rond mooie vrouwen ook. En die zijn meestal waar.

kijkt op zijn horloge. tot Franziska Ik ga met u mee.

BRAUNIGL

Je gaat al?

WESTERHAUS

Ik moet naar kantoor.

FRANZISKA

Wel, ik wens iedereen een fantastische zomer toe.

SKODNY

Waar verblijft u deze zomer?

De telefoon gaat, Westerhaus neemt op; telefoon-gesprek op de achtergrond.

FRANZISKA

Ach ja, waar niet. Eerste drie weken in Ostrolszka, dan Petrusksa, Bulruska, Marriska en dan via Ulruch naar Zsosjalska.

SKODNY

Zou u niet wellicht wat veiligere bestemmingen kiezen?

FRANZISKA

Hoezo?

SKODNY

De politieke situatie is op 't moment allesbehalve duidelijk.

BRAUNIGL

Een beetje oorlog zou de boel goed kunnen opschonen. Een ware verjongingskuur voor de mensheid, zo denk ik erover.

FRANZISKA

Ach ja, dat heb ik letterlijk ergens gelezen. 'Een ware verjongingskuur voor de mensheid'.

BRAUNIGL

Zo denk ik er dus ook over.

AMBROS

Nou, gelukkig zijn de heren officieren een stuk vredelievender dan de heren van justitie!

FRANZISKA

Hahaha, Heel goed. Wel, ik ben nergens bang voor. De Russen die ik heb leren kennen, waren schatten van mensen. Ik moet er vandoor. Dasvidaniya!

Westerhaus hangt op.

WESTERHAUS

Goed, ik ben weg.

Franziska en Westerhaus af

AMBROS

Ik moet ook gaan, Judith. Ik word ook verwacht op de bruiloftsreceptie. Ik zal je waarschijnlijk een tijdje niet zien.

JUDITH

Nee, wacht. Waarom? Blijf nog even. Max komt ook zo. Hij zou hier al lang moeten zijn.

SKODNY

Hij is nu met Aurelie von Merkenstein.

judith, braunigl en ambros Wat!?

AMBROS

Aurelie is verloofd met Baron Falkenir.

SKODNY

Was. Dat schijnt maar één avond geduurd te hebben. Toen verscheen Max von Reisenberg. Kwam, zag en overwon. En het ironische van het verhaal is dat de vader van Aurelie, de vader van Max in een duel heeft doodgeschoten.

SKODNY

Nu is de jonge von Reisenberg dus voorbestemd als een echte Casanova.

BRAUNIGL

Max maakt er een beroep van. Of doet hij er nog iets wezenlijks naast?

AMBROS

Waarom zou hij? Jonge mensen, zoals mijn goede vriend Max, maken alleen al door het feit dat ze er zijn, de wereld een stuk aangenamer. Waarom zouden we daar meer van verwachten? U denkt toch niet dat

iemand als Max ook maar het geringste aan innerlijke of uiterlijke waarde zou winnen als hij de hele dag sieraden zou maken? Of soldaten drillen? Of onschuldigen achter de tralies zetten? Van negen tot vijf.

BRAUNIGL

Misschien is het een vooroordeel, maar ik kan met de beste wil moeilijk sympathie opbrengen voor deze charmante jonge mensen, als ze niet tenminste probéren zich op de een of andere manier nuttig te maken voor de maatschappij.

AMBROS

Wat is er nu nuttiger dan de wereld een stuk plezieriger en draaglijker maken? Zeker in deze tijden.

BRAUNIGL

En wat blijft er van hen over als ze ouder zijn en geleidelijk aan gedwongen worden hun 'beroep' op te geven. Een treurig hoopje mens.

AMBROS

Dat is waar. Al is een gepensioneerde postbode ook niet altijd appetijtelijk om te zien.

Julia op, Braunigl loopt direct naar haar toe en neemt haar op van een afstandje.

BRAUNIGL

Weet je zeker dat hij naar kantoor gaat?

JULIA

Ja natuurlijk, waar anders?

BRAUNIGL

Oké. *kijkt op zijn horloge* Over een uur staat de politie voor zijn deur.

JULIA

En ik ben vrij?

BRAUNIGL

Ja.

Julia slaakt een zucht van verlichting.

BRAUNIGL

Kom je vanavond naar mij? Om acht uur?

JULIA

Misschien...

BRAUNIGL

Misschien?

JULIA

Ach, niets is het leven is zeker, toch? En zeker niet in deze tijden.

BRAUNIGL

Julia, zie je dat niet wat ik voor je doe? En op eigen risico. Daarbij, ik kan niet garanderen dat hij binnen twee, drie dagen niet weer vrij rondloopt.

JULIA

Twee, drie dagen? Dat is lang. Er kan van alles gebeuren in twee, drie dagen.

Wat? Nu al spijt? Heb je niet gezegd dat je alles voor mij zou doen? Je zou zelfs de hele boel oplichten. Nou, die man werd sowieso wel opgepakt, ook zonder jouw hulp, dus ik ben niet verplicht vanavond bij je langs te komen.

BRAUNIGL

Julia! –

JULIA

kijkt op het horloge van Braunigl Jezus, wat gaat de tijd langzaam. Ik wil muziek!

Speel eens iets!

SKODNY

Ik speel alleen dwarsfluit.

JULIA

Ach ja, sorry. Waar is Max als je hem nodig hebt? Judith!

JUDITH

Hoe moet ik dat weten?

JULIA

Hij wordt onbeleefd, die Max van jou. Ik nodig hem uit voor 't ontbijt, zegt 'ie op het laatste moment af. Ik nodig heb uit voor de lunch, komt 'ie helemaal niet opdagen.

Julia ziet Max naderen.

JULIA

Max! Wat zijn dat voor manieren, zo laat aan komen waaien? Er wordt op je gewacht! We willen muziek. Je moet meteen achter de piano gaan zitten!

Julia af, gevolgd door Braunigl en Skodny. Ambros en Judith alleen.

AMBROS

Wat is er aan de hand, Judith? Er klopt iets niet vandaag.

JUDITH

Er heeft hier nog nooit iets geklopt. Kan mij het schelen. Morgen vertrek ik naar Engeland.

AMBROS

Engeland?

JUDITH

O ja, dat was ik al bijna vergeten. *steekt sigaret op* Misschien begint mijn carrière wel met een contractbreuk.

AMBROS

Dat zou wel bij jou passen. Alles op het spel zetten voor één of andere bevlieging.

JUDITH

Ik zet niks op 't spel. En al zeker niet mijn toekomst. Integendeel. Ik ga me aan niemand binden. Binnen een jaar ben ik de beroemdste courtisane van Parijs. Wedden?

AMBROS

Judith...

JUDITH

Wat...? Denk je dat ik Westerhaus niet zou kunnen krijgen als ik dat zou willen? Het is beter dat hij aan Julia kapot gaat. Aan mij zullen er nog genoeg kapot gaan.

AMBROS

Arme schat.

JUDITH

Bespaar me je medelijden, Ambros. Het gaat prima met me.

Julia op

JULIA

Ambros, je bent er nog!

Max op

JULIA

Max! Waarom ben je nou gestopt met spelen?

Julia af

JUDITH

Ja Max, waarom ben je nou gestopt met spelen?

MAX

Ik miste je.

AMBROS

Max, zullen we? We moeten nog langs bij de bruiloftsreceptie.

JUDITH

Laat hem nog even een paar minuutjes bij mij. Ik stuur hem straks wel achter je aan.

AMBROS

Goed dan. Tot zo. Dag Judith.

JUDITH

veelbetekenend Tot ziens, Ambros.

Ambros af

Scène 6

MAX

Oh Judith. *wil haar grijpen*

JUDITH

Niet nu. Heb je het geld van de bank gehaald?

MAX

Jahaa.

JUDITH

Max.

MAX

Morgen.

JUDITH

Misschien maakt het jou nu niks meer uit – nu je met Aurelie gaat trouwen.

MAX

Hoe kom je daar bij?

JUDITH

Je bent met haar naar bed geweest. Ontken het maar niet, iedereen weet het.

MAX

Het enige wat ik weet is dat we er een punt achter hebben gezet.

JUDITH

Echt?

MAX

Ja.

JUDITH

Wanneer?

MAX

Vanochtend. Op tien minuten na een eeuwigheid geleden...

JUDITH

Oh, weer die pose.

MAX

En toch ligt er nauwelijks tijd tussen dat afscheid en deze – thuiskomt. Ja, een trieste wandeling door het stadspark. Tussen spelende kinderen, gepensioneerde officieren, wat kalverliefdes. En een uitgebreid, maar eenzaam ontbijt. In een rustig, donker hoekje. Onder een lantaarnpaal met een halve fles

champagne. Het is goed zo. Ze is een heerlijke en vreemde vrouw. Nog meer dan jij, Judith. Maar ongrijpbaar. Ik voelde me een vreemde in haar buurt.

JUDITH

Tussen haar dijen.

MAX

Ja.

JUDITH

Bij jou zal ik me nooit ongemakkelijk voelen, Max.

MAX

Godzijdank. Waarom zou je ook? Wij zijn van hetzelfde ras. Op een heerlijke en verdorven manier. Ach Judith, wil je niet de mijne worden?

JUDITH

steekt een sigaret op Morgen vertrek ik naar Engeland.

MAX

Ik ga mee.

JUDITH

Nee, nee, Max, nee. 't Wordt niks met ons twee.

MAX

Waarom niet?

JUDITH

Kan niet. Mag niet.

MAX

Dat begrijp ik niet.

JUDITH

Stel je voor dat ik echt verliefd op jou zou worden.

MAX

Dat zou zalig zijn.

JUDITH

Voor mij niet. Als er iets is waar ik bang voor ben is het wel de hartstocht.

En zeker voor jou. Jij zou nooit in staat zijn ook maar iets voor een vrouw op te offeren. Al die avonturen.

MAX

Judith, ik zweer –

JUDITH

Ssst... Ik wil niet dat jij iets zweert. Er rest ons niets anders dan afscheid te nemen.

MAX

Toch niet voor lang?

JUDITH

Hmmm, dat hangt van jou af.

MAX

Van mij?

JUDITH

Als je me ooit nog wil terugzien, dan niet langer dan één nacht. Je moet me beloven dat je niet probeert om langer bij me te blijven dan ik wil. – Nee, ssst, Max! – Dat je op mijn teken zult verdwijnen. Zonder om te draaien. Zonder te vragen. Zonder te kijken.

MAX

Wat wil je van mij?

JUDITH

Helemaal niets. Ik stel alleen een voorwaarde. Als je daar moeite mee hebt –

MAX

Ik neem het aan.

JUDITH

Goed. Ik verdwijn voor een tijd uit je leven. Als het zover is, zal ik het je laten weten.

MAX

En wanneer is dat?

JUDITH

Geen idee.

MAX

En wat gebeurt er allemaal in de tussentijd?

JUDITH

Wat dat betreft hoef je je geen zorgen te maken.

MAX

Judith. *wil haar grijpen*

JUDITH

Stil, Max. Je voelt zelf ook wel aan dat je nu niks meer moet zeggen. Nou, wegwezen.

De telefoon gaat.

JUDITH

Ga, Max!

Max af

Scène 7 – Bij Seraphine

Huize Fenz. Een kleine salon, een beetje armoedig. De deuren naar de tuin staan open. Aan de muur hangen portretten van Fenz in personage (Don Giovanni heeft een prominente plek). Franziska, Fenz, Elisabeth (in bruidsjurk), Leindorf en Seraphine op

FRANZISKA

Mijn beste bariton, het was me een genoegen, een waar genoegen. tegen Elisabeth Mijn allerhartelijkste gelukwensen. Ook voor jou, Luitenant. En voor jou Seraphine, het allerbeste met je tournee. Wat moet die arme vader nu alleen thuis?

SERAPHINE

Papa gaat mee.

FENZ

Ja, ik wil de wereld zien. Misschien nieuwe contacten leggen, oude oprissen. Ik ben niet aan deze stad gebonden. Dat zijn dan weer de voordelen van erelid zijn.

FRANZISKA

Na jou, bariton, was het niet veel soeps.

FENZ

Dank u.

FRANZISKA

En nu moet ik er echt vandoor.

Franziska groet iedereen en vertrekt.

FENZ

Wereldvrouw.

SERAPHINE

Je moet je omkleden, Elisabeth.

Elisabeth af en Ambros op

FENZ

Kijk eens aan, een late gast.

AMBROS

Waar is het gelukkige paar?

FENZ

Elisabethje maakt zich klaar voor de reis.

SERAPHINE

We hadden je niet meer verwacht, Ambros.

AMBROS

En ik ben niet eens de laatste. Er komt zo nog iemand.

SERAPHINE

Wie zo lang op zich laat wachten, komt wat mij betreft niet meer binnen.

Zelfs als het Max is.

FENZ

Max, juist ja, Waar hangt die uit? Weet je, Ambros, die jongen heb ik in mijn hart gesloten. Hij heeft Seraphine begeleid. Een talentje. Zeer volgzaam.

SERAPHINE

Elisabeth had andere dingen aan haar hoofd. Ik was op hem aangewezen. En nu heeft 'ie al drie dagen niets van zich laten horen.

FENZ

En overmorgen hebben we ons eerste concert, in Karlsbad.

AMBROS

Jij doet mee?

FENZ

Ik reis mee. Het huis is verkocht. Oh ik heb er zin in. Seraphine? Ja, wij hebben er zin in. Het wordt een heerlijke tour. Een heerlijk nieuw leven. *trekt een lijst uit zijn zak* Vijfendertig concerten, elke dag ergens anders.

AMBROS

Neem je niet teveel hooi op je vork, Seraphine?

SERAPHINE

Geld in het laadje.

AMBROS

Anders had je misschien wel nooit viool gespeeld.

SERAPHINE

Misschien niet voor andere mensen, nee.

AMBROS

Die andere mensen horen erbij. Ook die, die er niets van begrijpen. Kunst heeft een klankbord nodig. Een weerklank.

FENZ

Daar heb je een punt. Zonder publiek geen kunst. Daar kom je nog wel achter, meisje. Hoe noemde je het? Weerklank? Ambros, raad eens wie hier vanmiddag in hoogsteigen persoon het bruidspaar kwam feliciteren? De vorstin!

AMBROS

bekijkt de lijst Karlsbad, Marienbad, Wiesbad, Heutzenbad, Salzebad en dan naar het noorden. Klampenborg, Skodsborg, Marienborg en Gillilije. Gillilije?

SERAPHINE

Kent u dat plaatsje?

AMBROS

Daar heb ik nog een gedichtenbundel over geschreven. 'Schwärmerei im Gillilije.' Mijn geheime sprookjesstrand. Maar het geheim is er vanaf. Ik durf te wedden dat het inmiddels volgebouwd is met casino's en danscafés.

SERAPHINE

Het zou leuk zijn je daar te zien.

AMBROS

Ik hoop dat ik dan niet al opgeroepen ben.

Elisabeth en Leindorf op, in afritbroek, windjack, een degelijke reisoutfit

ELISABETH

Ambros!

Ambros kust haar hand.

ELISABETH

Dat is fijn, dat ik je nog even zie voor ik vertrek. Dank je wel voor die heerlijke wiener kügel. Ze waren goed binnen te houden. Nu ben ik met deze doerak getrouwd. Wat zeg je ervan, Ambros?

Leindorf komt erbij staan.

LEINDORF

Luitenant Leindorf, Huzarenbataljon, elfde –

ELISABETH

Binnenkort, eerste luitenant, toch Karl?

LEINDORF

Ja hoor, van de week –

Seraphine brengt Leindorf wat koffers.

AMBROS

Veel geluk, Elisabeth. Vergeet me alsjeblieft niet helemaal.

ELISABETH

Gedichten zal ik nu wel niet meer krijgen.

AMBROS

Niet meer van mij.

ELISABETH

Ik heb ze nog allemaal. Weet je, Ambros, wat ik soms denk? Dat we misschien wel heel dom zijn geweest.

AMBROS

Wij? Ik –

LEINDORF

Elisabeth!

ELISABETH

Ja, Karl?

LEINDORF

Alles is gereed!

Max op met een grote bos bloemen

MAX

Ik ben een beetje laat. Vergeef me. Neem deze bescheiden bloemen van me aan.

ELISABETH

Wauw!

FENZ

Je hebt het park geplunderd?

SERAPHINE

Doet 'ie wel vaker.

AMBROS

Dat moet je je halve vermogen hebben gekost.

MAX

Misschien wel mijn hele vermogen, ik weet het niet.

Max kust de hand van Seraphine.

LEINDORF

We hebben eigenlijk geen plek meer in de wagen.

ELISABETH

Hartelijk dank, Max, kijk, deze steek ik in mijn knot en de rest moet ik helaas hier achterlaten.

Seraphine neemt de bloemen van haar aan, zet ze in een vaas.

ELISABETH

En nu moet ik iedereen gedag gaan zeggen. Adieu, Ambros, Adieu Max, wat raar dat ik nu echt –

FENZ

Mijn lieveling. wil haar omhelzen

ELISABETH

Papa, geen dramatisch afscheid, dat hadden we afgesproken. Er wordt niet gehuild.

Elisabeth, Fenz, Leindorf en Seraphine af

MAX

Ik maak me zorgen om Aurelie. Ambros, jij kent haar beter dan ik. Jij bent goed met haar bevriend. Ga met haar praten. Jij bent de enige, die zij vertrouwt.

AMBROS

Ze moet haar eigen weg gaan.

MAX

Wat weet jij van haar eigen weg?

AMBROS

Haar lot spiegelt zich in mijn ziel, als het beeld van een ster in een donkere vijver. Zij volgt haar voorgeschreven baan.

MAX

Huh.

Seraphine en Fenz op

AMBROS

Ik moet er maar eens vandoor. Beste mensen, over een paar weken zien we elkaar misschien weer.

MAX

Ik wil ook niet langer storen.

SERAPHINE

Ach, Max, blijf nog even. De avond is al zo melancholiek. Niet waar, papa?

Bovendien zou het een geruststelling voor me zijn om mijn programma nog even met je door te nemen.

MAX

Graag.

SERAPHINE

Oké, laten we beginnen. Blijf jij ook nog even, Ambros.

FENZ

Ja, speel maar. Ik zou heel graag willen luisteren, maar ik heb nog een dringende afspraak. Een klein afscheidsfeestje, met een paar collegae. Dat kon ik echt niet afzeggen.

SERAPHINE

Ga je nu?

FENZ

O, zo lang blijf ik niet weg.

SERAPHINE

Maar we hebben publiek nodig! Ambros?

AMBROS

Niet boos worden, Seraphine, maar ik kan echt niet –

FENZ

Kom, Ambros.

Scène 8

SERAPHINE

Raar toch? Ik wist het al zo lang en had me er volledig bij neergelegd en nu het daadwerkelijk is gebeurd, kan ik het nauwelijks vatten.

MAX

...

SERAPHINE

Dat Elisabeth weg is, bedoel ik. Vorige nacht sliepen we nog naast elkaar. Hebben we tot diep in de nacht liggen kletsen. Waarover? Geen idee. We waren nooit zo intiem, maar het is wel mijn zus. Heb jij broers of zussen?

MAX

Wat je broers en zussen noemt.

SERAPHINE

kijkt naar het portret van haar moeder Vandaag tijdens de bruiloft dacht ik opeens: ik moet mama schrijven hoe mooi Elisabeth er nu uit ziet in haar bruidsjurk. Dat is toch vreemd? Ze is al meer dan tien jaar dood. Ik zou nu heel graag even in de tuin willen zitten, onder die boom en dan heel hard huilen. Maar dat helpt toch niet. En het ziet er niet uit. Dus laten we een beetje muziek gaan maken.

MAX

Lieve Seraphine, sorry dat ik –

SERAPHINE

Sst, het is niet erg. Ik moet ook niet van jou verwachten dat je hier de hele week met me zit te oefenen. Ik was er gewoon aan gewend geraakt dat je

hier elke dag om half vijf opdook. Ik voel me eigenlijk een beetje schuldig dat je nu hier – ik bedoel, je had zeker andere plannen voor deze zwoele zomeravond.. Je wilt niet dat ik hier onder een boom ga zitten huilen. Daarom blijf je. Maar dat zou ik heus niet doen hoor, ook als je nu zou gaan.

MAX

Lieve Seraphine, ik zou het je toch zeggen als ik liever ergens anders zou willen zijn. Wat wil je spelen? Het eerste stuk? Of liever het tweede?

SERAPHINE

Ik wil je niet langer ophouden. Je mag gaan wanneer je wilt. Ook midden in een frase.

MAX

Ik ga niet zomaar weg. Ik zou niet eens weten waarheen.

SERAPHINE

Is het over?

MAX

Ja.

SERAPHINE

Echt? Nou, dan is het nu het moment om uit te huilen aan mijn borst.

MAX

Ik wil niet huilen. Ik ben blij, blij dat ik hier ben, bij jou. Laten we beginnen.

SERAPHINE

Ja, dat is het beste.

Ze pakt haar viool.

Hayden in E-mineur Mozart in A-mineur en de Frülungssonate van Beethoven.

MAX

Juist. zoekt tussen zijn bladmuziek

SERAPHINE

stemt haar viool En je komt nu net bij haar vandaan?

MAX

Nee, niet direct. We kunnen beter het tweede deel nog eens doornemen.

Aan het scherzo van Brahms moet nog wat gesleuteld worden.

SERAPHINE

Dat doen we dan erna. Tijd zat.

MAX

Pikt je vader ook nog iets mee.

SERAPHINE

Ach, eer dat hij terug is, hebben we al drie keer de Matthäus Passion gespeeld. Bij wie kom je dan vandaan?

MAX

Ja, ik kom van Judith.

SERAPHINE

Dat had je ook meteen kunnen zeggen. Wat houdt die vriendschap van ons in, als je tegen me staat te liegen?

MAX

Weet je dat ze bij Jean de Rezske in de leer gaat en een tournee heeft gepland?

SERAPHINE

Ja, dat weet ik. Een beetje gewaagd om volgend seizoen al te gaan optreden. Papa is helemaal niet zo enthousiast over haar. Hij vindt haar stem niet zo bijzonder.

MAX

Morgen vertrekt ze naar Londen. En laat zij me ook al in de steek.

SERAPHINE

Hè, dat vind ik nou vervelend, dat kun je je niet voorstellen. Maar jij bent een onafhankelijk man, Max, je kan haar toch achterna reizen. Och nee, jullie hebben vast al een rendez-vous*tje* gepland?

MAX

Je hebt geen idee wat er speelt tussen Judith en mij. Wie Judith überhaupt is. Ze is – een mysterieuze vrouw.

SERAPHINE

Dat ligt aan jou, Max, dat je alle vrouwen zo mysterieus vindt.

MAX

Oh, ik vind jou totaal niet mysterieus, hoor.

SERAPHINE

Dat beeld je je in.

MAX

Oh nee, je bent een vrouw naar mijn hart. In jouw buurt, Seraphine –

SERAPHINE

Je moet me niet gaan versieren hoor, Max. Dat zou gênant zijn.

MAX

Wees een beetje lief voor me.

SERAPHINE

Ah ja, natuurlijk, je bent vandaag al twee keer verlaten.

MAX

Dat ben ik al bijna vergeten. Het allerergste zou zijn dat jij me zou verlaten.

pakt haar hand en kust hem

SERAPHINE

ontroerd, dan trekt ze haar hand terug Haydn in E-mineur, | 2 3, | 2 3.

MAX

Haydn in E-mineur, wacht even hoor. bladert door zijn bladmuziek Wie gaat je eigenlijk begeleiden op je tour?

SERAPHINE

Elke stad een ander.

MAX

Zou het niet praktischer zijn om mij mee te nemen als begeleider?

SERAPHINE

Ik twijfel nog aan je theatrale weerbaarheid.

MAX

Nou, ik ben toch vooruitgegaan de laatste tijd. Denk er nog maar even over na. Het gaat me niet om het geld. Samen met jou en de muziek, de wereld rond, dat is onbetaalbaar.

SERAPHINE

De wereld rond ja. Dat zou wat zijn. En in elk stadje een ander schatje.

Max grijpt haar hand en legt hem op zijn borst.

MAX

Nee, overal dezelfde.

SERAPHINE

Max! *trekt haar hand terug* Wees blij dat je het niet nodig hebt. Dat je niet hoeft rond te komen van je hoopje talent.

MAX

God, je weet maar nooit. De tijden zijn zo onzeker.

SERAPHINE

Wat bedoel je?

MAX

Een voorgevoel, het duurt niet lang meer.

SERAPHINE

Jij en je alledaagse zorgen.

MAX

Zul je me schrijven?

SERAPHINE

Dat kan ik niet beloven. En wil ik ook niet.

MAX

Eén brief?

SERAPHINE

Laten we niks afspreken, het gaat zoals het gaat. Voor jou en voor mij. Wil je het licht weer aandoen?

MAX

zonder een poging te wagen het lichtknopje te vinden Hij doet 't niet. begint te spelen

SERAPHINE

Jammer.

MAX

Wil je niet eerst even alleen spelen?

SERAPHINE

Alleen? Waarom?

MAX

Zoals op die onvergetelijk avond, dat ik je heb ontmoet.

SERAPHINE

En met mij nog vele anderen.

MAX

Toen ik je een roos heb gegeven.

SERAPHINE

Een van de drie.

MAX

De mooiste was voor jou, hij bloeit nog steeds.

SERAPHINE

Weet je dat zeker?

MAX

Ja, dat weet ik zeker.

Seraphine kust Max.

MAX

We weten het al zo lang.

SERAPHINE

Wat weten we? Niets, helemaal niets. Niets anders dan dat dit een mooie avond was die niet meer terugkomt.

Ze kussen elkaar.

Scène 9

Bij Judith. De telefoon gaat. Judith op en neemt de telefoon op.

JUDITH

Huize Westerhaus... ja... ja... met wie?... ja... nee, ik ben Judith, zus van Julia Westerhaus... ja... nee, vertel... *schrikt* ...is er een dokter!?!... wat!?!... oh... nee, ik kom er nu aan... ja. *hangt op*

Julia op

JULIA

Voor mij?

JUDITH

Nee.

JULIA

Waar was je al die tijd? Je had een hoop met Max te bespreken. Over die Aurelie zeker? Ach, laat ook maar, ik moet me er niet mee bemoeien. Zeg, ik denk dat ik vanavond naar de Opera ga. Misschien wil mijn man wel mee. Hij zal inmiddels wel op kantoor zijn, niet? *draait het nummer op de telefoon* Heb jij geen zin om mee te gaan? 'Un Ballo in Maschera'. Prachtig stuk, paar jaar geleden nog in Rome gezien. ... Hij neemt niet op. *hangt op* Vreemd. Vind je niet?

JUDITH

Ja.

JULIA

Wie belde er net? Wat zie je bleek. Met wie heb jij gebeld? Je kunt het me best zeggen, hoor. Was het kantoor?

JUDITH

Ja.

JULIA

Wat is er gebeurd? Waarom heb je mij niet geroepen? Wou hij alleen met jou spreken?

JUDITH

Wie?

JULIA

Wat voor affaire jullie twee ook mogen hebben, het gaat hier over dingen die ook mij aangaan. Uiteindelijk kom ik het toch wel te weten. Wat is er gebeurd, Judith? Is de politie geweest? Hebben ze hem meegenomen?

JUDITH

Hoe weet jij dat?

JULIA

Hebben ze hem meegenomen, ja of nee?

JUDITH

Jij wist het?

JULIA

Ja of nee?

JUDITH

Ja, ze hebben hem gearresteerd.

JULIA

En waar is hij nu?

JUDITH

Jij wist dat ze hem zouden arresteren?

JULIA

Nee, hoe kom je daarbij? Ik vermoedde zoiets. Jij niet? – oh, en nu is hij opgepakt. Vandaag ben ik eindelijk vrij. Voor het eerst in zeven jaar, vrij! Ik ben vrij om te gaan en staan waar ik wil. Ik kan doen en laten wat ik wil, Judith! Niemand die me tegenhoudt. Ik zou zo de straat op kunnen gaan en elke man die me aanstaat mee naar boven sleuren. Maar dat doe ik niet. Hij zou er toch niks van merken. Dat zou het mooiste zijn. Als hij er vastgeketend naast zou staan en mij het bed ziet delen met een andere vent.

JUDITH

Haat je hem dan zo erg?

JULIA

Ja, ik haat hem. Maar dat snap jij waarschijnlijk niet. Als je al die tijd verliefd op hem was, waarom heb je hem dan niet van me afgepakt? Je had me een groot plezier gedaan. Maar nu mag je hem hebben. Hij is van jou. Misschien komt hij over drie jaar pas vrij. Ik ben eindelijk verlost. Rustig maar hoor, ik zal niemand mee naar boven sleuren. Nee, vanavond niet. Vanavond slaap ik voor het eerst in zeven jaar alleen.

JUDITH

Zelfs over drie jaar komt hij niet terug, Julia. Hij is dood.

JULIA

Wat?

JUDITH

Op het moment dat ze hem wilden arresteren, heeft hij zichzelf door het hoofd geschoten.

JULIA

Dat is niet mijn schuld.

JUDITH

Jij wist dat ze hem zouden arresteren.

JULIA

Ik heb het zien aankomen. Ik wist van niks. Ik heb hem gewaarschuwd. Ik heb hem wel honderd keer gewaarschuwd. Waar is hij nu? Ik wil niet dat ze hem hier brengen hoor. Ik wil geen lijk in mijn huis.

JUDITH

Rustig maar, alles wordt geregeld. Tot ziens, Julia.

JULIA

Waar ga je naar toe? Je kunt me nu niet alleen laten. Judith! En je kunt nu ook niet meer naar Engeland gaan. Je moet nu hier blijven. Je bent mijn zus. Wij horen toch bij elkaar? Je moet me nu niet in de steek laten hoor. *wijst op haar ketting* Dit is van mij. *wijst op meubels* Dat is van mij. Dat kunnen ze toch niet zomaar van me afnemen? Het staat allemaal op mijn naam! Ga niet weg, Judith! Denk je dat de politie ook hier binnenvalt? Kan ik dit niet beter ergens verstoppen?

JUDITH

Vaarwel, Julia.

JULIA

Judith! Judith! Wil je vannacht alsjeblieft bij me blijven?

JUDITH

Denk je dat ik ook nog maar één nacht met jou onder een dak wil slapen?

JULIA

Waar ga je naar toe?

JUDITH

Vanavond kan ik nog bij hém zijn.

JULIA

Wat? Denk je dat ik zou toestaan – Wat denk je wel!? Ik ben zijn vrouw!

JUDITH

Als je het waagt om in de buurt van zijn lichaam te komen!

Judith af

JULIA

JUDITH!!!

derde bedrijf

I augustus 1914. Ochtend

Scène I

Het strand van Gililje. Een rustiek plaatsje aan de Deense kust. Op de veranda van een luxueuze strandvilla staat Max in openvallende ochtendjas zonder iets eronder en kijkt uit over zee. Judith, in overeenkomstige kledij komt uit de opengeslagen deuren en loopt naar Max. Even kijken ze elkaar aan. Intense kus.

JUDITH

Het is al licht. Je moet gaan. Niet iedereen hoeft te weten dat je hier bent geweest.

MAX

Dat gaat ze toch niks aan?

JUDITH

Nee. Maar de waarheid ook niet. Kom.

MAX

Judith...

JUDITH

Ik ben mijn belofte nagekomen. Nu is het jouw beurt. Verdwijnen wanneer ik dat wil.

MAX

Waar naartoe?

JUDITH

Waar je maar wil. Dat maakt mij niet uit.

MAX

En jij blijft hier?

JUDITH

Misschien. Dat hoef je niet te weten en dat mag je ook niet willen weten.

MAX

Een ondraaglijke en moordende gedachte.

JUDITH

Nee, Max, een heerlijke gedachte. Oh, kon je het maar net zo zien als ik. We waren toch gelukkig samen. En nu blijft die herinnering voor altijd schoon. Het zal nooit doodbloeden of kapot gaan. Geen spijt. Kom, je moet gaan.

MAX

Hoe je praat. Ik nam een teer, onschuldig meisje in mijn armen en nu praat je als een volwassen vrouw.

JUDITH

Ik ben ook een volwassen vrouw, Max. Daar had ik jou niet voor nodig. Ik werd volwassen in een andere nacht, toen ik in een kale koude kelder waakte bij het lijk van de man die ik liefhad. Die niets van mijn liefde wist of wilde weten. In het schemerlicht van flakkerende kaarsen werd ik volwassen. Zoals andere meisjes in hun eerste huwelijksnacht. In die nacht heb ik alles meegemaakt. Alles wat nu nog komt, is slechts een droom van een leven dat eigenlijk al achter mij ligt. Jij bent ook een droom, Max. Nou, wat doe je hier nog? Ga, ik wil nog slapen.

MAX

Dat kan ik niet.

JUDITH

Wat kun je niet?

MAX

Ik zou het kunnen verdragen als jij niet in zo'n wolk van geheimen verdwijnt!

Ik wil weten waar je heen gaat. Ik wil het weten.

JUDITH

Jij wil – ? Jullie zijn zo doorzichtig. Max... lieve Max... Moet je het op het laatste moment toch nog verpesten? Een herinnering die juist zo mooi was?

Geen vragen. Niks. Voorbij. Alles is opnieuw mogelijk. Dat is toch fantastisch,

Max. Misschien lig jij vanavond met een prinses in bed – of een zeemeermin.

En ik met een prins of een vissersjongen. Of alleen. Maar één ding is zeker.

Niet met jou. Want van jou, Max, heb ik bijna gehouden.

Ze gaat snel de villa binnen. Doet de deur op slot. Max blijft achter.

Scène 2

Max zit aan de ontbijttafel.

HANSEN

Max von Reisenberg. Wenen. Kamer 303.

MAX

Aangenaam?

HANSEN

Ik ben de directeur van dit hotel. Ik had u al lang op de lijst zien staan hoor.

Ik zie u kijken. zou je niet zeggen hè?

MAX

Euh...

HANSEN

De meeste mensen denken dat ik artiest ben. Gekigheid. Niet geheel onterecht. Ik ben acteur geweest. Vroeger. Lang geleden. Tja, er bestaan curieuze carrières.

MAX

Zonder twijfel. Mag ik u om een kopje koffie –

HANSEN

zonder naar hem te kijken, aan één stuk door Nee, dank u. Een heerlijke ochtend niet waar. Heeft u het zeldzame vogelgezing al opgemerkt?

MAX

Ik –

HANSEN

Ssst! met zijn vinger aan zijn oor, fluistert Hoort u dat? Ja, nu is 'ie

weg. Afrikaanse roodstaartpapegaai. Wij hebben hier een zeldzame selectie aan

exotische vogels die nergens anders in ons land voorkomen. Vooral 's ochtends. Bent u een ochtendmens?

MAX

Ik ben van plan met de eerste boot te vertrekken.

HANSEN

Het strand is echt ons paradepaardje. We hebben hier een heerlijke, ja, bijna tropische vegetatie. Met bovendien een zuivere en gezonde berglucht. *ademt diep in ter demonstratie, gebaart Max hetzelfde te doen, Max volgt* Uniek klimaat.

We trekken een internationaal publiek. Vooral dit jaar is het seizoen veelbelovend begonnen. Maar de laatste dagen – met die verdomde klote geruchten.

MAX

U bedoelt de oorlogsgeruchten?

HANSEN

gaat aan het tafeltje zitten Er is geen beginnen meer aan joh. Om de week drie afzeggingen. Gasten die eerder vertrekken. Mensen zijn bang. Ons familiechalet was voor vijf weken aan een frans gezin verhuurd. Net afgezegd.

Het is vrij nu

MAX

Nee, dank u.

HANSEN

Ach, het is al goed. Ik begrijp het ook wel. Misschien dat die dame bij wie u de nacht heeft doorgebracht –

MAX

Ik ben niet op de hoogte van haar plannen.

Gilda is op de heuvel verschenen.

MAX

Dat meisje daarboven ziet er ook exotisch uit.

HANSEN

Dat is mijn dochter. *roept* Goedemorgen Gilda!

GILDA

Goedemorgen papa!

HANSEN

Wil je niet even naar beneden komen lieverd?

GILDA

Straks papa, mijn haar is nog nat.

HANSEN

Haar haar is nog nat.

MAX

Ah. Uw dochter ziet er uit als een echte zeemeermin.

HANSEN

Zoiets dergelijks is ze waarschijnlijk ook. Haar rijk is daar beneden, aan het strand of misschien wel op de bodem van de zee. Soms is ze uren, dagen spoorloos.

Max lacht.

HANSEN

U lacht. Haar moeder was net zo. Kon uren in het water liggen. Verdween soms dagen, weken – tot ze op een dag niet meer terugkwam. Dat is nu zeven jaar geleden.

GILDA

Pap! Kijk!

HANSEN

Wat is er, lieverd?

GILDA

Er komt een schip aan! Een wit jacht!

HANSEN

Uit welke richting?

GILDA

Uit het zuiden! Wat een mooi schip!

Hansen komt op de heuvel staan.

HANSEN

Een privé-jacht. Dat is het schip dat gisteren in Kopenhagen te water is gelaten. Van een Oostenrijkse prins.

GILDA

Hij komt deze kant op.

HANSEN

Wat zijn die gouden letters op de boeg?

GILDA

Ik kan het niet lezen.

Max komt naast Gilda staan.

GILDA

Goedemorgen, meneer.

MAX

Goedemorgen, mevrouw.

GILDA

Bevalt het u hier bij ons in Gillilije, meneer?

MAX

Erg goed, mevrouw, dank u wel.

GILDA

En gaat u hier nog een tijdje blijven?

MAX

Niet zo lang als ik zou willen, ben ik bang...

Scène 3

Max en Gilda. Ambros op

AMBROS

Max!

MAX

Mijn beste Ambros!

AMBROS

Als ik het niet dacht.

Ambros gaat bij Max zitten.

AMBROS

Ben je hier voor het concert?

MAX

Welk concert?

AMBROS

Het concert van Seraphine Fenz. Is dat niet de reden dat je hier bent?

MAX

Seraphine speelt hier vanavond?

AMBROS

Ik dacht dat jij volledig op de hoogte was.

MAX

Sinds de trouwdag van haar zus heb ik haar niet meer gezien.

AMBROS

Maar Max, wat – ?! Afijn, ik hoef ook niet alles te weten. Wat heb je uitgespookt sinds we elkaar voor het laatst gesproken hebben? Sinds de trouwdag van Elisabeth en dat drama bij Westerhaus. Hoe gaat het met Julia?

MAX

Die ging een tijdje met Braunigl. Waar ze nu is, dat weet niemand.

AMBROS

En Judith?

MAX

Weet ik niet.

AMBROS

Is ze nog –

MAX

Geen idee.

AMBROS

Heb je nog iets teruggezien van je familiekapitaal, na het faillissement van Westerhaus?

MAX

Niet bijzonder veel. Maar voor een half jaar moet het genoeg zijn.

AMBROS

Oh, en dan?

MAX

Daar moet ik inderdaad maar eens over na gaan denken.

AMBROS

We zullen binnenkort wel allemaal in dezelfde onderneming moeten stappen.

MAX

Denk jij dat er een oorlog komt?

AMBROS

Ja, dat denk ik wel.

GILDA

‘Aurelie’!

MAX

& ambros Wat!?

GILDA

De gouden letters op het schip! Het schip heet ‘Aurelie’!

AMBROS

Wat voor schip?

MAX

Blijkbaar het schip van Arduin

GILDA

Ze leggen aan. Er komt iemand aan land.

MAX

Wat heeft dat nu weer te betekenen, zijn privé-jacht ‘Aurelie’ te noemen?

AMBROS

Misschien een poging om het toeval te sturen.

MAX

Nog steeds?

Scène 4

Fenz en Seraphine op

FENZ

Goedemorgen Ambros. Max! Dat noem ik nog eens een verassing. Kijk eens, Seraphine – Max!

HANSEN

...en uw kamers hebben uiteraard uitzicht op zee, dus –

SERAPHINE

Dag Ambros. Hallo Max. Ik ben blij je weer te zien.

FENZ

Ik ben gebroken. We blijven hier wat langer, lieverd. Zes weken aan één stuk door op reis en elke avond een concert.

AMBROS

Je ziet het er niet aan af.

FENZ

Mijn bijdrage was bescheiden. Maar Seraphine! Succes na succes. Iedere avond opnieuw. Gisteren nog in...?

HANSEN

Wensen de dames en heren het ontbijt hier in de open lucht te nuttigen?

FENZ

Het is hier heerlijk. Alsof je je in de tropen waant.

HANSEN

Een waar sprookjesstrand meneer, daar staan we bekend om...

FENZ

Ach ja. Een sprookjesstrand. Ik had al het idee dat ik een zeemeermin tegen het lijf liep, toen wij hier aankwamen.

AMBROS

Dat zou me niks verbazen.

FENZ

Zo'n zeldzaam klein ding. Hoe staat het met de kaartverkoop?

HANSEN

Het ligt waarschijnlijk aan de oorlogsgeruchten. Een hoop gasten zijn halsoverkop vertrokken. Laat ik het zo zeggen 'We hopen vanavond op een flinke aanloop'.

FENZ

Onzin! Wat hebben ze hier op dit sprookjesstrand te vrezen?

Max en Seraphine op afstand

MAX

Seraphine – !

SERAPHINE

Max – ?

MAX

Ik zou tegen je liegen als ik zou zeggen dat ik hier vanwege jou ben. Om je de waarheid te zeggen – het is me totaal ontgaan dat je vanavond, hier, een concert geeft.

SERAPHINE

Dat zou ook tegen onze afspraak geweest zijn.

MAX

Ik heb Ambros beloofd dat ik hem hier zou opzoeken.

SERAPHINE

Echt...?

MAX

Geloof je me niet?

SERAPHINE

Natuurlijk wel. Tot ziens. *wil weggaan*

MAX

Ik vertrek waarschijnlijk met de eerste boot.

SERAPHINE

Jammer. Nou ja, we komen elkaar nog wel eens tegen. *wil weggaan*

MAX

Niets is zeker in dit leven

SERAPHINE

Oh God! Toen we de vorige keer afscheid namen, hadden we ook niet verwacht dat we elkaar zo snel terug zouden zien.

MAX

Ik wist dat die ochtend geen afscheid zou zijn. Ben je dan alles vergeten? Ik weet het nog goed hoe jij door de tuin liep, in je witte jurk. Hoe je losgevallen haar over je schouders viel – en je kleine slaapkamer met die kinderfoto's. En hoe we 's ochtends vroeg in de salon zaten. Je zat op mijn schoot. Alles zag er nog feestelijk uit van de bruiloft. En ook een beetje triest. De halfvolle glazen op het witte tafelkleed.

SERAPHINE

Er was nog taart...

MAX

Die onvergetelijke geur uit de tuin – en jouw heerlijke koffie. Hoe we hebben gelachen...

SERAPHINE

Toen je wegging, wisten we allebei dat het een afscheid was.

MAX

Nee –

Fenz en Ambros op

SERAPHINE

Papa! Daar ben je. Ik ga net naar boven. Nog even wat inspelen. Tot ziens,
Ambros. Dag, Max.

Seraphine af

FENZ

Fantastische meid. Als morgen de ondergang van de wereld wordt
aangekondigd, oefent zij nog steeds d'r toonladders. Afijn, ik ga de omgeving
eens even verkennen. Doe je mee, Max?

AMBROS

Max, je boot vertrekt om half negen.

MAX

Mijn boot? – dat weet ik nog niet hoor.

Fenz en Max af

Scène 5

Arduin op, gevolgd door Hansen

HANSEN

...vanochtend alweer drie afzeggingen. Ik snap natuurlijk dat de spanningen hoog zijn, maar als het zo blijft deze zomer –

ARDUIN

negeert Hansen Ambros! Goedemorgen kerel!

AMBROS

Hoogheid!

HANSEN

... Daarbij hebben we vorig seizoen nog de midweek tarieven omlaag gedaan wegens –

ARDUIN

Ik heb niks meer nodig.

Hansen af

ARDUIN

Wat goed dat ik je hier nog zie.

AMBROS

Niet voor lang, hoogheid. Ik ga proberen de boot van half twaalf te halen.

Hopelijk lukt het vanavond nog de grens over te komen.

ARDUIN

Ah, beginnen de stoppen hier ook al door te slaan? Neem maar van mij aan; er is geen enkele reden om overhaast te vertrekken.

AMBROS

Betrouwbare bronnen zeggen iets anders.

ARDUIN

Sinds wanneer hebben dichters betrouwbare bronnen?

AMBROS

Dichters niet, maar journalisten wel.

ARDUIN

Wat? Journalist? Dat heb je lang voor me verborgen weten te houden.

AMBROS

Hoe lang bent u van plan te blijven?

ARDUIN

Ik heb hier een rendez-vous met een mysterieuze dame gepland.

AMBROS

Hier in Gillilije heeft u een rendez-vous? Hier?

ARDUIN

Ja, bizar hè? Ik weet niet wie ze is. Ik heb haar maar één keer gesproken en toen droeg ze een masker. Die ene avond, toen wij beide in het verkeerde sprookje waren beland.

AMBROS

Dus u had toch nog uw avontuurtje?

ARDUIN

Dat moet het nog worden. Ik heb haar slechts een kwartiertje gesproken. Het begon met dat ik haar aanbod om de nacht door te brengen in mijn paleis. Wat ze afwees. En eindigde met dat ik haar uitnodigde mij op m'n reis te vergezellen. Wat ze aannam. Sindsdien heb ik niets meer van haar gehoord.

AMBROS

U bent van plan nu op reis te gaan?

ARDUIN

Ja! Waarom niet? Ga gezellig mee, Ambros.

AMBROS

Het spijt me, hoogheid, ik heb andere verplichtingen. En als ik nog iets zou mogen zeggen?

ARDUIN

...

AMBROS

Ik vrees dat pleziertochtjes met uw privé-jacht nog wel eens tegen u zouden kunnen werken. Zeker als Majoor-Generaal van het Keizerlijk leger.

ARDUIN

Dat ben ik inderdaad. En ik heb ook nog een titel in een of ander Frans cavalerieregiment. Mijn moeder heerst nog steeds over Firenze en de lijn van mijn grootouders reikt van Engeland tot Italië. Zelfs Slavisch bloed stroomt door deze aderen –

AMBROS

Nu zult u, stilaan, toch voor de één of andere kant moeten kiezen.

ARDUIN

Hoezo? Sinds het groothertogdom van mijn familie niet meer bestaat, kan ik mij de luxe van kleinburgerlijk patriottisme niet meer veroorloven. Dat is me de laatste maanden wel duidelijk geworden. Ik ga denk ik ergens een eigen vorstendommetje uit de grond stampen, om zeker te zijn waar ik nu eigenlijk thuis hoor. Desnoods op een of ander onbewoond eiland.

AMBROS

Om van daaruit de wereld te veroveren.

ARDUIN

Dat zal nog niet eens zo moeilijk zijn. Als je naar de mensen kijkt die op het moment de wereldgeschiedenis schrijven...

Judith op

JUDITH

Hallo Arduin. Goedemorgen, Ambros.

AMBROS

Judith! Ik had het kunnen weten.

ARDUIN

Judith! Ik... ik ben blij dat jij het bent – en dat je er bent.

JUDITH

Heb je daar aan getwijfeld, mijn prins? *tegen Ambros* Fijn dat ik je nog even zie.

ARDUIN

Waar kom je nu vandaan?

JUDITH

Ik denk dat het nog weinig belang heeft waar we vandaan komen, alleen waar we naartoe gaan.

ARDUIN

Kijk, daar hou ik van. Mijn jacht ligt aan het strand. Klaar voor vertrek. Ga je mee?

JUDITH

Wat ben je gehaast, mijn prins!

AMBROS

Dat zou ik ook maar zijn als ik jou was, Judith. Als je zin hebt in een cruise naar Zuid-Amerika of Sri Lanka of naar waar dan ook, zou ik niet te lang aarzelen. Voordat er bericht binnen komt waardoor de hele reis niet door kan gaan.

ARDUIN

Wat voor nieuws ook – wij vertrekken. Judith?

JUDITH

Wacht. Ik moet mijn koffers nog pakken. Een paar minuutjes.

Judith af

ARDUIN

Wat een vrouw! Alsof het allemaal de natuurlijkste zaak van de wereld is.

AMBROS

Die is niet zo makkelijk van haar stuk te brengen. Aan haar zult u uitstekend gezelschap hebben. Als ze een beetje opschiet –

ARDUIN

Waarom wil je me hier zo graag weg hebben? Is er soms een aanslag op mij gepland?

AMBROS

Zo ver reikt uw roem nu ook weer niet. U loopt geen enkel gevaar. Ik had alleen gehoopt dat een bepaalde ontmoeting niet plaats zou vinden. Dat zal nu wel niet meer te vermijden zijn...

ARDUIN

Wat voor een ontmoeting?

AMBROS

Tussen u en Aurelie.

ARDUIN

Wat!? Is Aurelie hier!? Met jou!?

AMBROS

Bij mij. Als vrienden. Ik moet u er op wijzen, hoogheid, dat Aurelie zich in een psychisch wankele toestand bevindt. Dat elke herinnering aan de laatste tijd

ernstige gevolgen zouden kunnen hebben. En het zou onverantwoordelijk zijn om de rust die ze nu heeft te verstoren.

ARDUIN

Chapeau voor je ridderlijkheid.

AMBROS

Voorlopig staat Aurelie onder mijn bescherming. Totdat de man het van mij overneemt die de macht en de plicht heeft haar uit de depressie te halen waar hij zelf verantwoordelijk voor is.

ARDUIN

Falkenir weet dat ze hier is? Jij hebt hem dat verteld?

AMBROS

Ja.

ARDUIN

Ik weet niet of jij meer recht heb dan ik, om je met het leven van Aurelie te bemoeien. In ieder geval hou ik er hele andere ideeën op na hoe Aurelie ‘gered’ zou kunnen worden. Het allerstomste lijkt me om haar nog eens aan Falkenir uit te leveren. Ik zal er alles aan doen om haar dat te besparen.

Aurelie in aantocht.

AMBROS

Daar komt ze. Ik smEEK je, Arduin,

ik –

ARDUIN

Ik ga iets anders proberen om haar te genezen van die zogenaamde ziekte.

Scène 6

Aurelie komt van links, niet van de heuvel. Donker gekleed. In het begin van de scène maakt ze een rustige indruk, bijna overdreven damesachtig. Alleen in haar blik ligt soms een vreemde verlorenheid.

AURELIE

Goedemorgen, Arduin. Ik heb je jacht zien liggen. Het ziet er prachtig uit. Te veel eer dat het mijn naam draagt. Wat doe je hier?

ARDUIN

Een rustplaats op de weg naar het onzekere. Ik had je hier niet verwacht.

AURELIE

Als twee mensen zo door de wereld waaien als jij en ik, dan moeten ze elkaar wel tegenkomen. *tegen Ambros* Goedemorgen Ambros. Ik lag op het strand en de golven spoelden aan mijn voeten. Ik geloof zelfs dat ik een beetje geslapen heb... ja... ja ik denk het wel... te sluimeren en te dromen... Er verscheen zelfs iemand die ik ooit goed gekend heb. Hij gedroeg zich alsof hij echt was.

ARDUIN

Had hij ook een naam? Zoals wij?

AURELIE

Een prachtige naam. Ik sprak hem graag uit, vroeger – Max.

ARDUIN

Von Reisenberg?!

AURELIE

Hij was niet alleen. Ons zeemeerminnetje was er ook. Heb je haar gezien, Arduin? Je weet toch dat dit een sprookjesstrand is?

ARDUIN

En onze vriend Ambros is zeker de schrijver van dit sprookje?

AMBROS

In dat geval had ik u niet laten opkomen.

ARDUIN

Valt Max je lastig? Moet ik hem wat duidelijk maken?

AURELIE

Wat duidelijk maken? Jij bent inderdaad heel erg echt, Arduin! Het doet bijna pijn hoe echt jullie allemaal zijn. Daarom heb ik me voorgenomen jullie allemaal alleen nog maar te dromen. Dat is makkelijker en veel leuker. Als jullie je niet zo hard en heftig gedragen – straks word ik nog wakker...

ARDUIN

Je hoeft niet meer te dromen, Aurelie. Ik geef je een werkelijkheid die beter is dan al je dromen. Ik heb een schip. Voor jou gebouwd en klaar om te vertrekken. Kom met me mee.

AURELIE

Waar wil je naartoe?

ARDUIN

Waar jij maar wil. Achter ons mag de wereld in mist opgaan of in vlammen verdwijnen, wij gaan ergens een nieuwe, betere wereld vinden.

AMBROS

Hoogheid!

AURELIE

Ssst, Ambros. Laat hem uitpraten. Ga door.

ARDUIN

Wat moet ik nog meer zeggen? Ga mee. Je hoeft je tegenover niemand te verantwoorden. En al was je vannacht met iemand anders, wat maakt het uit?

AMBROS

Hoogheid!

AURELIE

Laat hem. Eigenlijk spreekt hij heel wijze woorden. Mijn mooie, dappere prins...deze keer niet. Maar je moet de hoop niet opgeven. Dat moet je nooit doen bij vrouwen zoals ik. We komen elkaar nog wel eens tegen...

ARDUIN

Ik ben niet van plan ooit nog aan een Europese kust aan land te gaan. Als je nu niet mee gaat, zien we elkaar nooit meer terug.

AURELIE

Dat vind ik jammer. Maar zo moet het dan maar zijn.

ARDUIN

Waarom wijs je me af?

AURELIE

Geen man op aarde, al had ik me elke nacht aan een ander verkocht – niemand zal ooit ook maar de toppen van deze vingers mogen aanraken, als ik het niet wil. Dus – vaarwel, Arduin. En veel geluk op je reis.

ARDUIN

Aurelie, ik –

AMBROS

Mag ik uwe Hoogheid eraan herinneren dat u nog een andere jongedame heeft uitgenodigd op uw reis?

ARDUIN

Oh ja, dat was ik bijna vergeten. Ze zou een perfect kamermeisje voor je zijn.

AURELIE

Sorry? En als je tijdens de reis ineens op het idee komt de rollen om te draaien?

ARDUIN

Jij zal de baas zijn op mijn schip. Je bent haar beschermengel. Zelfs als je niet mee gaat. Elke ochtend kniel en bid ik voor je beeld.

AURELIE

Mijn beeld? Waar heb je het over?

ARDUIN

Het schilderij van Gysar.

AURELIE

Jij hebt het schilderij van Gysar? Hoe kom je daar aan?

ARDUIN

Ik was naar jou op zoek. Ik dacht dat hij je misschien verborgen hield. Anders had ik hem geld geboden, veel geld. Maar hij was niet thuis. Ik ben naar binnen gegaan en heb het schilderij meegenomen. Niemand zal hem ooit te zien krijgen, Aurelie. Alleen ik.

AURELIE

En met welk recht, Arduin? Gysar mag er miljoenen voor gevraagd hebben – het is van mij en ik eis het terug.

ARDUIN

Kom met me mee en ik zal het voor je ogen in de zee gooien.

AURELIE

In de zee – mijn portret? Dat schilderij? Jullie kennen mij zo slecht. Laat je je dan nog steeds voor de gek houden door dit gezicht? Deze brave ogen?

Begrijpen jullie dan niets? Ik wil met dat schilderij de hele wereld

rondtrekken en er naast gaan staan zodat de mensen ons kunnen vergelijken

en beslissen wat groter is; de banaliteit of de kunst. In mijn naaktheid ben ik vrij. In mijn zonden ben ik van mij. Alleen van mij. Niemand heeft mij iets afgenomen en niemand kan mij iets geven. Wat moet ik met schaamte? Er is niemand die mij kent.

Scène 7

Falkenir op

FALKENIER

roept vanuit de verte Aurelie!

Aurelie ziet hem en verstijft.

Aurelie! Aurelie!

AURELIE

Laat me even alleen met hem, goed?

Ambros en Arduin af

AURELIE

Waarom ben je hier?

FALKENIER

Ik geef je mijn hand. Nu is het is aan jou.

AURELIE

Jouw hand? Waarom?

FALKENIER

Het is allemaal mijn schuld.

AURELIE

Schuld? Je hebt me de weg gewezen en ik ben hem gegaan. Ik moet je bedanken. Jij hebt me op tijd herkend. Jij zag wie ik was, nog voordat ik het zelf wist.

FALKENIER

Maar daar kan ik het niet bij laten. Na de herkenning begint verantwoordelijkheid. Hetgeen dat een relatie, een diepmenselijke relatie betekenis geeft.

AURELIE

Waar haal je die nieuwe wijsheid vandaan?

FALKENIER

Van de honderd dagen en nachten dat ik alleen was.

AURELIE

Ah, nu kun je je volledig aan mij overgeven. Begrijp ik dat goed? Ben ik nu door genoeg lust en leed gegaan, dat mijn genadevolle ridder in alle vertrouwen naast me durft te slapen? Dat is een vergissing, Falkenir.

FALKENIER

Ik heb geen enkel recht iets van je te eisen. Maar je kunt me niet weigeren mijn gevoelens te uiten. Alleen jij weet of je de goede weg bent ingeslagen. Maar ik heb je die weg gewezen. En daarom ben ik verantwoordelijk voor je. En daarom geef ik je nu, hier, mijn zekerheid, veiligheid en mijn naam.

AURELIE

Denk je dat het me daarom te doen was? Of heb je iets goed te maken? Met je zekerheid en je veiligheid. Maar dat heb ik niet nodig. Jouw naam, Falkenir, heb ik niet nodig.

FALKENIER

Je begrijpt me verkeerd. Ik wil het, ik wil de verantwoordelijkheid op me nemen. Luister, Aurelie, er breken onzekere tijden aan. Je hebt bescherming nodig en – al zie je daar nu de noodzaak niet van in, ik wil dat je een thuis hebt. Mijn huis. En als je niet wilt dat ik er ben, dan ga ik. Ik wil alleen dat jij veilig bent. Waarschijnlijk word ik toch opgeroepen.

Aurelie maakt een afwerende beweging.

FALKENIER

Ik moest je zien, ik moest je zeggen waar ik al die weken aan gedacht heb. Ik zocht je in Wenen, maar daar was je niet.

AURELIE

Hoe kom je dan hier?

FALKENIER

Een gevoel of een geluk

AURELIE

En dan vind je me hier in Gillilije, met Arduin en Ambros, op een strand en stelt geen vragen?

FALKENIER

Ik wil je maar één ding vragen, of je meegaat of niet. Wat er allemaal gebeurd is, sinds we uit elkaar gingen, interesseert me niet. Ik was zo stom en hoogmoedig je te laten gaan. Ik kon toen niet inschatten hoeveel het waard was. En wil je daarom nu hetzelfde doen? Een groot geluk voor ons allebei afwijzen?

AURELIE

Was jij niet bang voor mogelijkheden en de toekomst? Ben je nu opeens sterk genoeg? Ook om het verleden onder ogen te zien?

FALKENIER

Wat er nog komen gaat, maakt mij veel banger dan wat geweest is. De toekomst is ongrijpbaar. Vol wensen en dromen. Net een stel onuitgenodigde gasten dat aan je tafel komt zitten en alle glazen leegdrinkt. En wij kijken toe met dorstige mond.

AURELIE

En herinneringen zijn meer dan welkom?

FALKENIER

Alles wat we hebben meegemaakt, hoe afschuwelijk ook, is voorbij. In het daglicht verdwijnen de spoken uit het verleden.

AURELIE

Zal een dag ooit licht genoeg zijn ze allemaal te verjagen?

FALKENIER

Ja, vandaag zelfs, als je dat wilt.

Scène 8

Aurelie en Falkenir. Hansen op

HANSEN

Ik heb zojuist het officiële bericht binnenkregen. Het is oorlog.

Hij laat een telegram zien. Falkenir leest het telegram, Aurelie komt erbij staan.

HANSEN

Nu moet ik weer naar binnen.

Ambros op

AMBROS

Falkenir, de boot naar Kopenhagen zal overvol zijn. Ik heb een motorboot geregeld die ons in twee uur naar de hoofdstad kan brengen. Er is genoeg plaats.

FALKENIER

Dank je wel. Hoe laat – *kijkt naar Aurelie*

AMBROS

Hoe sneller hoe beter. Vanaf morgen kom je waarschijnlijk niet meer zo makkelijk over de grens.

Arduin op

ARDUIN

Ik geef me gewonnen, Ambros. Je had gelijk. Dag Aurelie, Falkenir. Dag Ambros.

AMBROS

Hoogheid geeft zijn plezierreisje op?

ARDUIN

Geen denken aan. Deze oorlog breekt niet alleen uit tegen mijn, maar tegen elke menselijke verwachting en gezond verstand in. Ik doe er niet aan mee. Zie mijn besluit als een gebrek aan moed. Maar in deze wereld, die nu begint, heb ik niets meer te zoeken.

Judith op

JUDITH

Sorry, dat ik je heb laten wachten

ARDUIN

kust haar hand Dit is Judith, ze vergezelt me op mijn plezierreis.

AURELIE

Jij bent Judith?

ARDUIN

Jammer, Ambros, dat ik je nu moet missen op mijn schip. Er zal op mijn reis veel interessants te beleven zijn, misschien wel interessantere dingen dan daar waar jij naartoe gaat.

AMBROS

Ik heb maar één vaderland.

ARDUIN

Jullie zijn allemaal uitgenodigd te komen ontbijten op mijn schip.

AURELIE

Ja, ik kom. Wij allemaal. Ook Falkenir.

Falkenir wil iets zeggen.

ARDUIN

Natuurlijk is baron Falkenir ook uitgenodigd. Vanzelfsprekend.

AMBROS

We moeten voor vanavond in Kopenhagen zijn, Aurelie.

AURELIE

Dan hebben we nog genoeg tijd. En we hebben toch onze motorboot.

Falkenir wil iets zeggen.

ARDUIN

Over een halfuurtje laat ik jullie ophalen. Dan kan ik mijn personeel nog de nodige instructies geven.

AURELIE

Maar je mag niets veranderen op je schip. Alles moet precies zo blijven, zoals het is. En ik reken erop dat je ons een rondleiding geeft en alles toont wat er te zien is. Beloof je dat?

ARDUIN

Ja, tot zo.

Arduin, Ambros en Judith af

FALKENIER

tegen Aurelie Wat heeft dit te betekenen?

AURELIE

Dit betekent dat het nu bij jou ligt. De spoken van het verleden.

FALKENIER

wijst naar de zee Spoken? Daar? Wat ben je van plan? Ik ben hierheen gekomen om je naar huis te brengen, zegt dat niet genoeg?

AURELIE

Nee, je moet eerst oog in oog hebben gestaan met de spoken. Maar als je daar de moed niet voor hebt, dan kunnen we beter uit elkaar gaan. Dan moet je vertrekken nog voor de zon onder gaat.

FALKENIER

Ik blijf.

Aurelie en Falkenir af. Judith en Ambros op

AMBROS

Judith, je moet ervoor zorgen dat de prins niet terug aan land komt.

JUDITH

Waarom?

AMBROS

Volg hem naar zijn schip en gooi je charmes in de strijd.

JUDITH

Wat wil je van me?

AMBROS

Nu is het moment al je vrouwelijkheid te tonen. Er staan levens op het spel.

JUDITH

Als jij het zegt.

AMBROS

Als dat ontbijt doorgaat, zouden er weleens verschrikkelijke dingen kunnen gebeuren. Ik breng je naar het strand.

Max en Gilda op

GILDA

Kijk eens, Ambros, wat voor schitterende schelpen we hebben gevonden.

JUDITH

Je bent er nog?

MAX

Blijkbaar was het voorbestemd, dat wij elkaar nog –

AMBROS

Gilda, doe me een plezier en breng deze dame met de snelste roeiboot naar het schip.

GILDA

Oh, graag.

AMBROS

Judith, alsjeblieft.

MAX

Veel plezier op je reis, Judith.

JUDITH

En jij op de jouwe.

AMBROS

tegen Gilda De snelste boot.

Gilda en Judith af

Scène 9

MAX

Ik vind dat je een eigenaardige rol speelt, Ambros. Je vertelt me niet dat Aurelie hier is. Dat ze hier met j^ou is. En dan stuur je Judith weg, voor mijn ogen, naar Arduin.

AMBROS

Ik leg het je later allemaal uit. Nam jij niet de boot van half negen?

MAX

Ik blijf hier.

AMBROS

Maar je bent toch reserveofficier, als ik me niet vergis?

MAX

Je overschat mijn militaire talenten. Verder dan majoor heb ik het nooit geschopt.

AMBROS

Als je je niet snel meldt, kun je je terugkeer naar huis wel vergeten.

MAX

Met die gedachte kan ik wel leven. Gilda stelde me net voor dat ik een deel van haar vaders taken op me neem. En waarom ook niet? Ik ben vlot in de omgang, heb een brede taalkennis, een zeer leesbaar handschrift –

AMBROS

Het is nu geen tijd voor grapjes.

MAX

Waarvoor dan wel?

AMBROS

Maak dat je veilig thuiskomt.

MAX

Jij hebt een motorboot geregeld toch? Waarom nodig je me niet uit om mee te varen?

AMBROS

Aurelie vaart mee.

MAX

Nou en? We zijn geen vijanden. Ze lachte vanmorgen nog naar me, toen ik voorbij liep.

AMBROS

En Falkenir.

MAX

Wat? Falkenir? Is hij hier ook?

AMBROS

Begrijp je het nu?

MAX

Je probeert mij te verstoppen voor Falkenir?

AMBROS

Je zet het geluk van twee mensen op het spel, als je meegaat.

MAX

Misschien is het mijn lot, misschien moet ik mezelf offeren voor Aurelie's geluk.

AMBROS

Neem genoeg met de rol die je in Aurelie's leven hebt gespeeld. Het was geen kleine.

MAX

Toch te klein naar mijn idee. Maar misschien is het nog niet te laat.

Aurelie en Falkenir op. Aurelie geeft Max haar hand. Hij kust hem.

AURELIE

Ik zag je vanmorgen al even. Volgens mij herkende je me niet.

FALKENIER

Bent u hier al lang, meneer von Reisenberg?

MAX

onzeker Gisteren aangekomen. Ik zal u meteen zeggen dat ik bereid ben elk, door u gewenste gesprek, te zullen voeren.

FALKENIER

Ik zie geen aanleiding tot zo'n soort gesprek. Ik koester geen vijandige gevoelens voor je, geen enkele wrok.

Max af

FALKENIER

Dit spook leek me vrij ongevaarlijk, Aurelie.

AURELIE

Je hebt je goed staande weten te houden. Niet waar, Ambros? Of zag je zijn hand trillen, toen ie Max begroette?

AMBROS

Ik weet niet waar je het over hebt.

FALKENIER

Het sprookje is weer begonnen. Ik moet beproevingen doorstaan om te bewijzen dat ik het waard ben, de prinses veilig thuis te brengen.

AURELIE

Niet of je het wel waard bent, maar om erachter te komen of je het wel echt wil.

AMBROS

Dus nu is het tijd voor sprookjes? Juist op het moment dat er zich donkere wolken boven de wereld vormen? We moeten nu vertrekken. Een jong lers gezin probeerde er net met onze boot vandoor te gaan.

AURELIE

Maar we gaan nog ontbijten op Arduins schip.

AMBROS

Arduin zal het je niet kwalijk nemen.

AURELIE

Ik denk dat hij het ons wel degelijk kwalijk neemt... Is er niet al een roeibootje onderweg?

Ze kijken naar het schip van Arduin

AMBROS

Nee, het lijkt wel alsof het schip zelf in beweging komt.

AURELIE

Wat? Komt ie hierheen?

AMBROS

Het schip vaart de zee op. Weg van hier.

AURELIE

Dat is jouw schuld, Ambros. Jij hebt met Judith staan praten. Waarom?

AMBROS

...

AURELIE

Laten we afscheid nemen, Falkenir.

FALKENIER

Wat?

AURELIE

Het schip dat wegvaart, dat is een teken. Nu zul je nooit weten wie ik ben.
Met het schip dat wegvaart, vaar ook ik weg.

FALKENIER

Waar heb je het over?

AURELIE

Arduin heeft mijn portret gestolen. Gysar had het liever verkocht, en mij erbij als ze maar hoog genoeg boden. Nou misschien had ik het nog gedaan ook. Mezelf laten verkopen.

FALKENIER

...

AURELIE

Jij kent me niet. Het meisje dat hier voor je staat, dat ben ik niet. Dit gezicht, deze ogen, deze hals, alles wat ik draag: één groot masker. Gysar heeft geschilderd wie ik werkelijk ben en toen ik het zag, sloeg ik hem in zijn gezicht. Ik wilde weg. Hij zwoer het schilderij te verbranden als ik zou blijven. Die avond gaf hij een feest. Er waren vrouwen, heel veel vrouwen en tussen al die vrouwen, zocht ik Gysar. Er klonken violen, er brandden fakkels in de tuin. Ze wenkten me met hun begerige handen. Ik zocht hem. Ik weet niet waarom. Maar ik zocht hem en kon hem niet vinden. Ik liep verder de tuin in. In de nacht. Alles werd één, één donkere heet gloeiende wolk, die langzaam opsteeg, neerzank en stierf. En daar lag ik in het gras. Ik keek naar de sterren en toen zag ik tussen de sterren de twee ogen van Gysar. Of van iemand anders? Minuten. Uren? Droom of werkelijkheid? Ik weet het niet. Het licht werd minder fel, de muziek verstilde. Ik staarde in de leegte. En toen gebeurde het – ik werd het schilderij van Gysar. Ik voelde hoe mijn lichaam zich opende en weggaf. Mijn hunkerende lijf, mijn borsten, mijn

vergliddende blik. Precies zo, zoals ik op het schilderij had gezien. En ik wist dat het beeld niet loog. Dit beeld sprak de waarheid. Dit beeld was Aurelie. Zoals jij mij nu ziet, dat ben ik niet. Het is een masker. Alles wat ik zeg, alles wat ik zie, wat ik doe, zijn slechts schaduwen van mijn echte ik. Daar op dat schip, vaar ik weg. En wat hier achterblijft is schijn, waardoor jij je laat bedriegen.

FALKENIER

Jij bent hier, Aurelie en ik hou van je. Vergeet het schilderij. Kom, we gaan naar huis.

AMBROS

De boot ligt klaar. Laten we geen tijd verliezen.

AURELIE

Geef toe, Ambros. Jij hebt hem een brief gestuurd.

FALKENIER

Welke brief? Ik heb nooit iets van hem ontvangen.

AMBROS

Hij kan u niet bereikt hebben. Ik heb hem gisteren pas verzonden. Het maakt niet uit. Ik vroeg u naar hier te komen om haar naar huis te brengen. Maar nu bent u hier uit eigen initiatief.

AURELIE

En als je die brief niet had gestuurd –

FALKENIER

Wat doet het er toe? Die brief is geschreven door een vriend.

AURELIE

Ja, mijn vriend. En daarom ben ik met hem mee gegaan. Wat een verademing, hier met hem op het strand. Hij vroeg niks, maar hij wist alles. Bij hem kwam ik tot rust. En elke nacht heb ik mijn kamerdeur opengezet, maar hij kwam

niet. En nu begrijp ik het. Hij had jou een brief geschreven en wilde je niet verraden. Ik was bereid. *tegen Ambros* Je had alleen maar mijn hand hoeven grijpen, iets te fluisteren in mijn oor en ik was je gevolgd.

FALKENIER

Als je met Ambros wil zijn, dan moet je dat nu zeggen.

AURELIE

Ik wil niet met hem zijn, Falkenir. Ik ben nooit verliefd op hem geweest. Ik heb nooit van iemand anders gehouden dan van jou. Van niemand anders. Maar in mijn aderen vloeien, kloppen, wild de eeuwige stromen waar jij het over had. De verleidingen die overal opdoemen. Het feest, fakkels, muziek, een zachte stem en jouw Aurelie glijdt zo in de armen van een verleider.

FALKENIER

Je wist niet dat ik zou terugkomen. En zelfs al had je dat geweten, je was vrij.

AURELIE

En ben ik nu iemand anders? Nu jij hier bent. Als ik je beloof trouw te zijn, wordt alles dan anders? Zouden die eeuwige stromen dan zwijgen? Kan ik ooit helemaal van jou zijn? Kan je ooit volledig van iemand zijn, of iemand bezitten, zonder afgeleid te worden, zonder enige storing?

FALKENIER

Ik bezit je niet. Ik zal voor je moeten blijven vechten, altijd opnieuw vechten, veroveren. Uit welke armen je ook mag komen en naar welke verte je ook mag verlangen. Geef me je handen. Waarom zeg je niets?

AURELIE

Wat wil je horen?

FALKENIER

Snap je dat ik de spoken heb verjaagd?

AURELIE

Vandaag wel.

FALKENIER

Nee, ik spot met ze.

AURELIE

Verlangen heeft je veranderd, misschien doet vervulling dat ook wel. Je hebt me nog niet gekust, je hebt nog niet met mij geslapen, wie weet worden we op een ochtend wakker en staan ze rond ons bed. Veel sterker en machtiger dan vandaag.

FALKENIER

Zo'n ochtend zal niet komen.

AURELIE

Dat weet je niet.

FALKENIER

En als hij komt...

AURELIE

...

FALKENIER

Dan komt er voor mij geen andere meer.

AURELIE

Geen andere meer, voor ons beiden.

FALKENIER

Voor ons beiden.

AURELIE

Beloof je dat?

FALKENIER

Dat beloof ik.

AURELIE

Omhels dan nu uw bruid.

Ze omhelzen elkaar.

Scène 10

Hansen en Ambros op

AURELIE

Kunnen wij nog ontbijten op het terras?

HANSEN

Natuurlijk.

AURELIE

tegen Falkenir Geef me twee minuutjes. Deze donkere jurk past niet goed bij deze stralende hemel. Ik ben zo terug, in het wit, zoals het een bruid betaamt.

Aurelie en Hansen af

FALKENIER

Wat stond er eigenlijk in die brief?

AMBROS

Alles is nu in orde, mijn brief is overbodig geworden

FALKENIER

Stond er nog iets anders in? Ik ga hem toch lezen, dus je kunt het me maar beter zeggen.

AMBROS

Een paar woorden over haar gemoedstoestand. Maar sinds u hier bent, vermindert haar psychische verwarring, waarin ze drie maanden vastzat. Langer had het niet moeten duren.

FALKENIER

Misschien schuilt in die psychische verwarring wel Aurelie's ware wezen. En dat wat wij als ontwaken zien – misschien is dat wel de leugen.

AMBROS

Daar twijfel je nu over?

FALKENIER

Ben ik niet verplicht om met kleine, verre, mogelijkheden rekening te houden?

AMBROS

Als je nu opnieuw met dat spel van mogelijkheden begint –

Gilda op een duintop

GILDA

De gravin, daar in de motorboot

AMBROS

Wat? klimt de duintop op Inderdaad, Aurelie! Aurelie!

GILDA

Ze is gestopt.

AMBROS

We moeten haar terughalen.

GILDA

Ze maakt 's ochtends wel vaker een boottochtje, toch?

AMBROS

Gilda, jij roeit ons naar haar toe.

GILDA

Oké, tien slagen en we hebben haar ingehaald.

FALKENIER

Denk je dat...?

AMBROS

Kom mee.

Ambros, Falkenir en Gilda af. Seraphine en Max op

MAX

Waarom heb ik je hier zo weinig gezien?

SERAPHINE

Ik moest repeteren.

MAX

Zelfs vandaag! Alsof er niets belangrijks op de wereld gebeurt.

SERAPHINE

Niet voor mij.

MAX

Het klonk trouwens heel mooi. Voor zover ik dat kan beoordelen. Ik liep toevallig een paar keer langs je raam. Je speelt zachter, voller, warmer.

SERAPHINE

Ja hè.

MAX

Ik moet waarschijnlijk ook mee.

SERAPHINE

Mee? Ah, zo. Je zal er goed uitzien in uniform.

MAX

Waarom doe je zo afstandelijk?

SERAPHINE

Dit is een toevallige ontmoeting, laten we ons daar naar gedragen.

MAX

Ik vind deze ontmoeting niet zo toevallig. En ik weet niet, of ik daarna nog wel terugkom.

SERAPHINE

Hoe kun je dat nou zeggen?

MAX

Ik ben failliet.

SERAPHINE

Dat is toch niet zo erg, je kunt gaan werken.

MAX

Als jouw begeleider misschien? We waren toch zo goed op elkaar ingespeeld? En dan ben je niet meer op vreemde mensen aangewezen.

SERAPHINE

Dat is niet erg. Er waren tamelijk begaafde, vriendelijke jonge mannen bij.

MAX

Je lacht, alsof je een grapje maakt. Je moest eens weten hoe serieus ik ben.

Wat ik heb doorgemaakt, de dagen dat wij elkaar niet hebben gezien – alleen vandaag al – mijn leven was zinloos, zo leeg, maar jij, jij –

SERAPHINE

Je bent ondankbaar – tegenover je leven.

MAX

Mag ik jouw man worden? Als ik terugkom?

SERAPHINE

Jou als man? Nee.

MAX

Ben je kwaad op me?

SERAPHINE

Kwaad? Hoezo?

MAX

Ik zou zoveel rustiger, zoveel gelukkiger vertrekken als je me een beetje hoop zou geven.

SERAPHINE

Onmogelijk. Je moet je niet aan mij binden. Je mag je niet aan mij binden. En ik me niet aan jou.

MAX

Waarom niet?

SERAPHINE

Omdat jij niet het soort man bent – omdat ik jou niet zie als – omdat je niet met een meisje moet trouwen dat een kind heeft.

MAX

Wat? Over welk – kind heb je het?

SERAPHINE

Maar Max...

MAX

Jij krijgt een kind? Wij krijgen een kind? En dat zeg je nu pas?

SERAPHINE

Als je niet de oorlog in moest, had ik het je nooit verteld.

MAX

Wij hebben een kind!

SERAPHINE

Ik, Max, voorlopig is het alleen van mij.

MAX

Onzin. Jij gaat met me mee naar Wenen en nog voor ik opgeroepen word, zijn we getrouwd.

SERAPHINE

Maar Max, je bent nog lang niet volwassen genoeg om te trouwen.

MAX

Dat is toch de enige mogelijkheid. Wat moet je anders beginnen? Je hebt niet eens een huis.

SERAPHINE

Met jou wel?

MAX

...

SERAPHINE

Ik kan naar Elisabeth. Leindorf is aan het front, dus dat komt eigenlijk best goed uit. Ook voor haar.

MAX

Het zullen zware dagen voor je zijn, bedenk maar eens -

SERAPHINE

Zware dagen? Waarom? Zouden ze lichter zijn als ik met jou zou trouwen? Nee, het zullen mooie dagen zijn. Ik ben heel blij met het kind. Ook omdat het in zekere zin jouw kind is.

MAX

In zekere zin...

SERAPHINE

Ja.

MAX

Van iemand die je eigenlijk niet hebt liefgehad.

SERAPHINE

Niet heb liefgehad? Max, je begrijpt het niet. Mannen begrijpen het nooit. Ze zijn altijd verwonderd, maar begrijpen niets. Tussen jou en mij moest het zo lopen, zoals het gelopen is. Snap je dat dan niet? Ik wist het al, toen ik die rozen naar je gooide. En toen je mij jouw rozen gaf. Toen was ik al van jou. Al die avonden, van de eerste tot de laatste en die ene nacht. Zo mooi. Het was een

nacht die niet meer terug zou komen, dat wisten we toen en dat is waarschijnlijk het allermooiste.

Gilda op

GILDA

Papa.

MAX

Wat is er?

GILDA

Ik zoek mijn vader.

MAX

Wat is er gebeurd?

Hansen en Fenz op

HANSEN

Gilda?

GILDA

De gravin-

MAX

Aurelie? Wat is er met haar?

GILDA

Ze is in de zee gesprongen. Samen met die man.

MAX

Falkenir?

GILDA

Ze zijn de zee in gesprongen en verdronken.

Hansen rent richting het water.

GILDA

Het is te laat, papa.

MAX

Godverdomme, hoe is dat gebeurd?

GILDA

We zijn haar achterna geroeid. Ze was nog niet ver, we hadden haar gemakkelijk in kunnen halen. Haar boot lag stil. Ze glimlachte, ze glimlachte de hele tijd. Je zou kunnen denken dat het een grap was, maar wij wisten dat dat niet zo was. En toen we vlakbij waren, ging ze rechtop staan en zwaaide weer. Alsof ze ons begroette. Ze glimlachte nog steeds. En voor we het begrepen, zwaaide ze zich over de rand van haar boot. Eerst was het alsof ze zweefde.

En op hetzelfde ogenblik sprong ook Falkenir over de rand van onze boot. Ook Ambros wou erachteraan, maar die heb ik vastgehouden aan z'n arm. Falkenir was direct bij haar.

Ze was al aan het zinken, maar onder water sloeg hij zijn armen om haar lichaam en droeg haar naar boven. Wij dachten dat ze gered waren. Een seconde lang waren hun hoofden boven water. Het leek bijna alsof ze elkaar kusten. Aurelie glimlachte nog altijd. Niet haar lippen, maar haar ogen glimlachte gelukkig. We waren nauwelijks één slag van hen verwijderd. Ik dacht dat ze zich aan de rand van onze boot zouden vastklampen. Maar geen van beide strekte hun arm uit, hij niet en zij niet. En toen, ineens, zonken ze tegelijkertijd, met een onbegrijpelijke snelheid, alsof de zee hen opdronk. Ze zonken zo snel, zo diep. Met alle macht heb ik Ambros tegengehouden. Je kon aan de kringen op het water zien hoe snel ze zonken. We hebben nog wel om hulp geroepen, ik weet ook niet meer waarom.

MAX

Waar is Ambros nu?

GILDA

Hij staat nog aan het strand.

Ambros op

HANSEN

Ik ben ontroostbaar, meneer. Maar zoals Gilda zegt, was elke reddingspoging tevergeefs geweest.

AMBROS

Er zal nu van alles geregeld moeten worden, meneer. Ik heb spijtig genoeg geen tijd meer –

HANSEN

Ik zorg ervoor dat haar kamer wordt afgesloten totdat de autoriteiten op de hoogte zijn. Jullie moeten nu met de boot naar Kopenhagen. De laatste trein naar Wenen vertrekt vanavond. Vanaf morgen komen jullie de grens niet meer over. Ik zorg dat alles hier geregeld wordt.

AMBROS

Men zal er hopelijk alles aan doen hun lichamen te bergen.

GILDA

Dat is niet nodig. Deze nacht nog zal de zee hen naar het strand brengen.

SERAPHINE

Is dat zeker?

Gilda knikt.

AMBROS

Nu is er plaats in mijn boot.

MAX

Ga je met me mee?

SERAPHINE

Iemand moet hier blijven, voor als ze 's nachts aan wal drijven.

MAX

Er is een plekje voor je.

SERAPHINE

Maak je geen zorgen. Ik red me wel.

MAX

Vaarwel.

Max af

FENZ

Niet verdrietig zijn.

GILDA

Verdrietig? Ja, dat is het. Ik was zo nieuwsgierig, hoe verdrietig zijn zou voelen. Ik denk, dat ik het nu weet.

FENZ

Vind je het jammer dat die mooie jongen vertrokken is?

GILDA

Oh, ik dacht niet aan hem. Ik dacht aan die twee. Waarom zouden ze dat gedaan hebben? Ze waren nog zo jong en zo mooi.

FENZ

Ja, en ze wisten niet dat het leven alsmaar kostbaarder wordt, hoe minder ervan overblijft.

Fenz klimt op de duintop waar Gilda hem glimlachend opwacht.

doek

Nawoord

Komödie der Verführung van Arthur Schnitzler is een komedie; het laat de bespottelijkheid van het gedrag van personages zien in het licht van hun lotsbestemming. Het toont de menselijke onmacht om om te gaan met die lotsbestemming, met oorlogsdreiging en twijfels. Dit resulteert bij *Komödie der Verführung* in een radicaal kiezen voor het moment en het leven hier en nu zonder na te denken over morgen en de consequenties.

Regisseur Paul Knieriem zag een parallel tussen het stuk en een groep jonge acteurs die afstudeerden aan de Toneelschool. Als studenten, spelers vertaalden en bewerkten wij twee zelf het stuk tot een eigentijdse, ingekorte versie, getiteld *Schuinsmarcheerders*. Het doel was om de taal te moderniseren zonder de tijdsgeest van het Wenen van 1914 aan te tasten. Veel scènes zijn ingekort door middel van een directere dialoog om zo sneller tot de kern van de situatie te komen. Bijrollen zijn gekarakteriseerd tot type-matige figuren om zo een wereld te schetsen van een broeierige, overspelige en hypocriete maatschappij waartoe de hoofdpersonages zich moeten verhouden.

Tijdens de bewerking is rekening gehouden met tien acteurs die achttien personages moesten vertolken. Enkele personages zijn geschrapt (o.a. Rudolph von Heyskal) en het spelen van dubbelrollen is mogelijk gemaakt. De Vlaamse vertaling *Komedie der Verleiding* van Gerda Soors is dankbaar geraadpleegd. Advies op dramaturgisch en tekstueel gebied kregen we van

Laura Simonse, Dorian Bindels, Sebastiaan Frowijn, Job Romer en Paul
Knieriem waarvoor onze dank.

Merel Baldé en Tim Teunissen

Amsterdam, mei 2014

Schuinsmarcheerders ging op 17 juni 2014 in première op de Theaterschool in Amsterdam als afstudeerduo van de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie.

Franziska, Julia, Gilda	- Eline Van Gils
Aurelie	- Sophie Hoppener
Arduin	- Tim Teunissen
Falkenir, Westerhaus	- Jonata Taal
Max, Braunigl	- Sebastiaan Frowijn
Judith, Elisabeth	- Merel Baldé
Fenz, Skodny	- Roderick Bredenoord
Seraphine	- Hanna Van Vliet
Leindorf, Gysar, Hansen	- Job Römer
Ambros	- Dorian Bindels

Regie	Paul Knieriem
Dramaturgie	Laura Simonse

Arthur Schnitzler (1862-1931) was schrijver en huisarts in Oostenrijk. Hij schreef romans, korte verhalen en toneelstukken. Sigmund Freud noemde hem zijn geestelijke ‘dubbelganger’ en benijdde hem om zijn schijnbaar intuïtieve inzicht in seksualiteit en het onderbewuste. Schnitzler schreef de *Komödie der Verführung* tussen 1915 en 1924. De komedie verscheen in 1924 en is daarmee een van de laatste grote toneelstukken die Schnitzler voltooide. Het stuk is te beschouwen als een ultiem fin-de-siecle stuk omdat het zich afspeelt in het Wenen van 1914, waarin de hoogtijdagen van het fin-de-siecle hun einde naderen.

Toneelwerk o.a.

Anatol* – 1893

Liebelei – 1895

Reigen* – 1897

De groene kakatoe – 1898

De eenzame weg* – 1904

Het wijde land – 1911

Professor Bernhardi – 1912

Komödie der Verführung – 1924

*Deze teksten verschenen eerder in de reeks van
De Nieuwe Toneelbibliotheek: nummers 15, 26 en 96

Merel Baldé (Dordrecht, 1991) studeert met deze voorstelling, die ze vertaalde/bewerkte en waar ze in speelt, af aan de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie. Tijdens haar opleiding begon Merel met het schrijven en componeren van Nederlandstalige liedjes.

Tim Teunissen (Leiden, 1992) *studeert met deze voorstelling, die hij vertaalde/ bewerkte en waar hij in speelt, af aan Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie.* Tijdens zijn opleiding schreef hij al veel monologen, sketches en bewerkte samen met drie klasgenoten de *Drie Zusters* van Anton Tsjechov.